

SLUŽBENI GLASNIK

UNSKO-SANSKOG KANTONA

Godina XVI - Broj 17	4. jula 2012. BIHAĆ	Izdanje na bosanskom jeziku
----------------------	------------------------	--------------------------------

444.

Na osnovu člana 11.b) odjeljak A, poglavlja V Ustava Unsko-sanskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 1/04 i 11/04.), člana 59. stav 3. Okvirnog Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 18/03) i člana 24. Okvirnog Zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 63/08) Skupština Unsko-sanskog kantona na 24. sjednici održanoj dana 21.06.2012. godine, donijela je:

ZAKON

O SREDNJEM OBRAZOVANJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

(1) Zakonom o srednjem obrazovanju regulira se: srednje obrazovanje svih učenika/ca dorašlih

za srednje obrazovanje, dopunsko obrazovanje odraslih i stručno usavršavanje koje se ostvaruje u ustanovama srednjeg obrazovanja, nakon završene osnovne škole.

(2) Zakon o srednjem obrazovanju posebno regulira:

- osnivanje, organizaciju i finansiranje škola
- upravljanje, rukovođenje školom
- statusna pitanja učenika/ca
- statusna pitanja nastavnika/ca i drugih uposlenika/ca (u daljem tekstu uposlenik/ca) u školi
- stručno usavršavanje, nadzor nad radom škole
- druga pitanja koja su u vezi sa radom škole

(3) Djelatnost srednjeg obrazovanja je djelatnost od posebnog interesa za Unsko-sanski kanton (u daljem tekstu: Kanton).

Član 2.

(Ciljevi srednjeg obrazovanja i odgoja)

Ciljevi srednjeg obrazovanja i odgoja su:

- a) osiguranje prava svakog učenika/ce na srednje obrazovanje pod jednakim uvjetima, u skladu sa njegovim/njenim interesom i mogućnostima
- b) pružanje podrške učeniku/ici srednje škole u izboru odgovarajućeg zanimanja
- c) stvaranje uvjeta za kvalitetno srednje obrazovanje, koje uključuje dostizanje svjetskih standarda u sticanju znanja i usvajanju vještina
- d) usklađivanje srednjeg obrazovanja sa zahtjevima i potrebama, odnosno kretanjima na tržištu rada
- e) razvijanje psiho-fizičkih sposobnosti učenika/ce
- f) razvijanje svijesti o nacionalnoj pripadnosti, očuvanje povijesno-kulturne baštine, nacionalnog identiteta, te razvijanje osjećaja ljubavi prema Bosni i Hercegovini
- g) odgajanje i obrazovanje učenika/ce u skladu sa općim, kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, osposobljavanje učenika/ce za življenje u multikulturalnom svijetu i poštivanje različitosti, te razvijanje tolerancije
- h) osiguranje uvjeta za razvoj i promociju tradicionalnih zanata
- i) usklađivanje srednjeg obrazovanja sa srednjim obrazovanjem u zemljama Evropske unije
- j) sticanje srednjeg obrazovanja koje omogućava vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sistemu obrazovno-odgojnog procesa u Bosni i Hercegovini
- k) podsticanje na cjeloživotno učenje
- 3) srednja stručna škola
- c) srednja vjerska škola
- d) srednja škola za učenike/ce sa posebnim obrazovnim potrebama
- e) srednjoškolski centar sastavljen od dvije ili više vrsta škola iz tač. a), b), c) i d)
- f) školski centar sastavljen od različitih nivoa obrazovanja u svojstvu jednog pravnog lica, u skladu sa potrebama lokalne zajednice

Član 4.

(Status škole)

Srednja škola ima status pravnog lica i upisuje se u registar u skladu sa ovim zakonom.

Član 5.

(Zabrana diskriminacije i političkog djelovanja)

(1) Djelatnost srednjeg obrazovanja je usmjerena ka punom razvoju ljudske ličnosti, poštivanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, profesionalnih, zakonskih i drugih načela.

(2) U srednjim školama zabranjena je svaka vrsta diskriminacije zasnovane na spolu, rasi, seksualnoj orijentaciji, fizičkom ili drugom nedostatku, bračnom stanju, boji kože, jeziku, religiji ili vjerovanju, uvjetima upošljavanja, napredovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom, etničkom ili socijalnom porijeklu, vezi s nekom nacionalnom zajednicom, imovini, rođenju ili na nekom drugom statusu.

(3) Zabranjena je diskriminacija zasnovana na upotrebi zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine u usmenom i pisanom izražavanju učenika/ce, u skladu sa članom 11. ovog Zakona.

(4) U srednjim školama zabranjeno je fizičko kažnjavanje, omalovažavanje i vrijeđanje i ponižavanja i degradiranja učenika/ce i uposlenika/ce.

(5) U srednjim školama zabranjeno je političko organiziranje i djelovanje pojedinaca i političkih partija.

Član 6.

(Zaštita vjerskih sloboda, tolerancije i kulture dijaloga)

(1) Srednja škola će unapređivati i štiti vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Član 3.

(Sticanje stručne spreme)

(1) Srednja stručna sprema se stiče uspješnim okončanjem srednjeg obrazovanja u trogodišnjem ili četverogodišnjem trajanju u srednjoj školi koja može biti organizirana kao samostalna ustanova ili kao školski, odnosno srednjoškolski centar.

(2) Srednja stručna sprema stiče se u srednjoj školi, javnoj ili privatnoj ustanovi koja je registrirana kao:

- a) gimnazija
- b) srednja škola za stručno obrazovanje i obuku i to:
  - 1) srednja umjetnička škola
  - 2) srednja tehnička škola

(2) Imajući na umu različitost uvjerenje/vjeronjanja učenici/ce će pohađati sate vjeronauke samo ako su u skladu s njihovim uvjerenjima i uvjerenjima njihovih roditelja.

(3) Škola ne može poduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi ograničila izražavanje vlastitih i upoznavanje drugačijih vjerskih uvjerenja.

(4) Učenici/ce koji/koje ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni/ne u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike/ce.

(5) Učenici/ce uče o drugim vjerenjima i vjerama, posebno o onima koje postoje u Bosni i Hercegovini.

(6) Za učenike/ce koji/koje ne pohađaju vjeronauku, škola će osigurati alternativni predmet kultura religija.

Član 7.

(Zabrana pušenja u školi)

U srednjim školama zabranjuje se pušenje u svim unutrašnjim i vanjskim prostorima.

Član 8.

(Troškovi srednjeg obrazovanja)

Redovno obrazovanje učenika/ca u srednjim školama, kao javnim ustanovama je besplatno.

Član 9.

(Trajanje srednjeg obrazovanja)

(1) Školovanje redovnih učenika/ca u srednjoj školi traje tri ili četiri godine, nakon čega se stiče srednja stručna sprema III (trećeg) ili IV (četvrtog) stepena.

(2) U srednjoj školi, osim realiziranja programa općeg obrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, mogu se realizirati i programi dopunskog obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, kao i programi prekvalifikacije i programi permanentnog obrazovanja - cjeloživotno učenje.

(3) U srednjoj školi mogu se realizirati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja I (prvog) i II (drugog) stepena stručne spreme, kao i stručno osposobljavanje i obuka za odrasle putem kurseva.

(4) Sticanjem obrazovanja iz stava (3) ovog člana ne stiče se srednja stručna sprema.

(5) Programe dopunskog obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, programe permanentnog

obrazovanja i programe iz stava (3) ovog člana donosi škola u saradnji sa zainteresiranim subjektima infrastrukture, uz saglasnost ministra/ice Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: ministar/ica), a na osnovu Zakona o obrazovanju odraslih.

(6) Troškove realiziranja programa iz st. (2) i (3) ovog člana snose polaznici/ce ovog vida obrazovanja, a visina ovih troškova utvrđuje se posebnim aktom koji donosi školski odbor uz saglasnost ministra/ice.

(7) Stav (6) ovog člana ne primjenjuje se na učenike/ce iz člana 183. ovog Zakona.

Član 10.

(Koordinacija sa tržištem rada)

(1) Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) će potrebe osnivanja i organiziranja ustanova za srednje obrazovanje usaglašavati sa zahtjevima i potrebama tržišta rada.

(2) Da bi se osigurale veze između srednjeg stručnog obrazovanja i obuke i tržišta rada, na nivou Kantona formira se tripartitno savjetodavno vijeće koje čine predstavnici/ce poslodavaca, sindikata i Vlade Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada).

(3) Bliže uvjete za formiranje, nadležnosti i način rada vijeća iz stava (2) ovog člana posebnim aktom propisuje ministar/ica.

(4) Ministarstvo koordinira zajedničke sastanke predstavnika/ca tripartitnog vijeća koje se sastaje redovno, a najmanje dvaput godišnje.

Član 11.

(Upotreba jezika i pisma u nastavi)

(1) Nastava u školi se izvodi na zvaničnim jezicima konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, koji se imenuju jednim od tri naziva: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik.

(2) U nastavi se koriste oba zvanična pisma Bosne i Hercegovine (latinica i ćirilica), a u ovisnosti od potreba učenika/ca i znakovno pismo.

(3) Nastava ili dio nastave u školama može se izvoditi i na stranom jeziku, uz saglasnost ministra/ice.

Član 12.**(Obrazovanje u inostranstvu)**

(1) Državljanima/ke Bosne i Hercegovine koji/koje su dio srednjeg obrazovanja stekli u inostranstvu, te strani državljani/ke, apatridi ili lica bez državljanstva, mogu se obrazovati u školi uz obavezu provođenja ekvivalencije svjedodžbi na osnovu kojih se upisuju u skladu sa zakonom.

(2) Ako se prilikom ekvivalencije svjedodžbi utvrdi da program u inostranstvu ne odgovara nastavnim planovima i programima škole u kojoj učenik/ca namjerava nastaviti školovanje utvrđuje se obaveza polaganja razlike predmeta, koju utvrđuje nastavničko vijeće škole u kojoj učenik/ca nastavlja obrazovanje.

(3) Državljanima/ke Bosne i Hercegovine koji su osnovno obrazovanje stekli u inostranstvu, te strani državljani, apatridi ili lica bez državljanstva, mogu se obrazovati u školi uz obavezu provođenja nostrificiranja svjedodžbi na osnovu kojih se upisuju, u skladu sa zakonom.

(4) Ekvivalenciju svjedodžbi iz stava (1) i nostrificiranje iz stava (3) ovog člana vrši Ministarstvo.

Član 13.**(Pravo na obrazovanje stranih državljanima/ki i drugih lica)**

Strani državljani/ke, lica bez državljanstva i lica kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini imaju pravo na sticanje obrazovanja u skladu sa ovim zakonom i važećim propisima, u skladu sa konvencijama i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, sa Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH, onda kada se može osnovano zaključiti da će takva lica u Bosni i Hercegovini boraviti duže od tri mjeseca.

Član 14.**(Obrazovanje nacionalnih manjina)**

(1) Državljanima/kama Bosne i Hercegovine koji se smatraju pripadnicima/ama nacionalne manjine, prema definiciji iz Zakona o zaštiti prava pripadnika/ca nacionalnih manjina, u školi u koju su upisani/ne bit će osigurana nastava iz njihovog maternjeg jezika na tom jeziku.

(2) Lice na koju se primjenjuje stav (1) ovog člana koje želi pohađati nastavu iz svog maternjeg

jezika na tom jeziku, će pri upisu obavijestiti školu da je pripadnik/ca manjine, i škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljnjih provjera ili dokaza.

(3) Nastava maternjeg jezika iz stava (2) ovog člana može se odvijati u razredu, zasebnom razredu, grupi ili pojedinačno, ukoliko se za tu nastavu prijavi najmanje deset učenika/ca iz svih odjeljenja jednog razreda. Nastava može biti organizirana u matičnoj školi, a ako to nije moguće nastava se organizira za više škola ili za nivo Kantona na za to podesnom mjestu.

(4) Lice zaduženo za nastavu iz stava (2) ovog člana, ukoliko nema profil i stručnu spremu za nastavnika/cu tog jezika, mora imati najmanje VI stepen stručne spremlje ili završen prvi ciklus Bolonjskog visokoobrazovanog procesa i odgovarajuće znanje datog jezika, kojim se osigurava da ga može predavati uz odgovarajući standard.

(5) Ministarstvo donosi nastavni plan i program za nastavu iz maternjeg jezika pripadnika/ca nacionalnih manjina i osigurava nastavni materijal za takvo obrazovanje. Nastavni materijal odgovara potrebama date manjine i uključuje sadržaje iz književnosti, historije, geografije i kulture te manjine.

II. OSNIVANJE, RAD I PRESTANAK RADA SREDNJE ŠKOLE**Član 15.****(Osnivanje i obavljanje djelatnosti)**

Srednje škole osnivaju se u skladu sa dugoročnim programom razvoja i koncepcijom srednjeg obrazovanja i odgoja, koji donosi Kanton i obavljaju djelatnost u skladu sa zakonom, provedbenim aktima, Pedagoškim standardima i normativima i nastavnim planovima i programima.

Član 16.**(Oblici svojine kod osnivanja srednje škole)**

(1) Srednja škola može biti osnovana u svim oblicima svojine predviđenim ovim zakonom.

(2) Srednja škola može biti osnovana kao javna ustanova kojoj je osnivač Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu javna ustanova) ili ustanova kojoj osnivač nije Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu ustanova).

(3) Javne ustanove i ustanove osnivaju se pod jednakim uvjetima.

III. POSTUPAK OSNIVANJA, STATUSNE PROMJENE, TRANSFORMACIJA, REORGANIZACIJA I UKIDANJE SREDNJIH ŠKOLA

Član 17.

(Osnivač srednje škole)

(1) Srednja škola kao javna ustanova osniva se u skladu sa odredbama ovog Zakona i Zakona o ustanovama.

(2) Srednja škola kao ustanova osniva se u skladu sa odredbama ovog Zakona i Zakona o ustanovama, a istu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine (u daljem tekstu: osnivač) uz odobrenje ministra/ice i uz prethodnu saglasnost Vlade i Skupštine Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština).

(3) Ako srednju školu osniva više pravnih, odnosno fizičkih lica, međusobne odnose reguliraju ugovorom.

(4) Osnivač srednje škole ne može biti fizičko ili pravno lice pravosnažno osuđivano za učinjeno krivično djelo na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci i duže.

Član 18.

(Podnošenje zahtjeva za osnivanje i dostavljanje garancije)

(1) Osnivač srednje škole Ministarstvu podnosi zahtjev za osnivanje škole.

(2) Uz zahtjev za osnivanje srednje škole osnivač prilaže dokaz o uplati sredstava u iznosu utvrđenom Odlukom Vlade, na tekući račun Ministarstva, a za potrebe troškova vođenja postupka osnivanja škole od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu.

(3) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana osnivač je obavezan dostaviti prijedlog elaborata o opravdanosti osnivanja srednje škole i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed osiguranih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za početak rada i dalji rad.

(4) Garancije iz stava (3) ovog člana osnivač srednje škole dostavlja za period od najmanje tri godine.

(5) Ministarstvo obavještava osnivača srednje škole o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.

(6) Rok za otklanjanje nedostataka iz stava (5) ovog člana ne može biti duži od 30 dana.

(7) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (5) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

Član 19.

(Sadržaj elaborata o osnivanju srednje škole)

Elaborat o opravdanosti osnivanja srednje škole obavezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dužinu trajanja obrazovanja, nastavni plan i program, potrebe društva za obrazovanjem za određeno zanimanje, profil i stepen stručne spreme koji se stiče po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete utvrđene Pedagoškim standardima i normativima, finansijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta, način osiguranja finansijskih sredstava za rad srednje škole.

Član 20.

(Ekspertna komisija)

(1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz člana 18. ovog Zakona, Ministarstvo donosi poseban akt kojim obrazuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i elaborata, te davanja stručnog mišljenja o društvenoj opravdanosti osnivanja srednje škole.

(2) Akt o obrazovanju ekspertne komisije iz stava (1) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka, te visinu naknade za rad članovima/cama komisije.

(3) Ekspertnu komisiju iz stava (1) ovog člana, koja broji najmanje pet članova/ica, obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika/ica i stručnjaka za odgovarajuće vrste škola, predstavnika/ica osnivača srednje škole u osnivanju i predstavnika/ica Ministarstva.

Član 21.

(Prijedlog odluke Vlade o elaboratu)

(1) Ako je ocjena elaborata od strane ekspertne komisije pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem ekspertne komisije Ministarstvo dostavlja Vladi, koja u slučaju

prihvatanja, prijedlog upućuje Skupštini na razmatranje i usvajanje.

(2) Odluka Vlade o elaboratu iz stava (1) ovog člana mora biti donesena najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja ekspertne komisije Ministarstvu.

(3) Nakon što Vlada donese prijedlog odluke, Ministarstvo će o tome u roku od osam dana obavijestiti osnivača.

(4) U slučaju da je Vlada odbila dati saglasnost na elaborat, zbog negativnog izvještaja i stručnog mišljenja ekspertne komisije, osnivač može tražiti da se osnuje posebna ekspertna komisija koja će ponovo razmotriti elaborat i razloge odbijanja davanja pozitivnog stručnog mišljenja i saglasnosti, te još jednom utvrditi da li postoji opravdanost osnivanja. Nalaz i mišljenje posebne ekspertne komisije putem Ministarstva dostavit će se Vladi na razmatranje.

(5) Komisiju iz stava (4) ovog člana obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika/ica i stručnjaka za odgovarajuće vrste škola, predstavnika/ica Ministarstva, koji nisu bili/bile imenovani/e u ekspertnoj komisiji, s tim da se jedna trećina članova/ica imenuje po prijedlogu osnivača srednje škole u osnivanju.

(6) Akt o obrazovanju posebne ekspertne komisije iz stava (4) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok od najduže 60 dana za izvršenje povjerenih poslova i zadataka, te visinu naknade za rad članovima/icama komisije.

(7) Ako je ocjena posebne ekspertne komisije pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem posebne ekspertne komisije i stručnim mišljenjem komisije iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje u roku od 15 dana od dana dostavljanja izvještaja posebne ekspertne komisije.

(8) Vlada će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva iz člana 18. ovog Zakona ukoliko je izvještaj ekspertne i posebne ekspertne komisije negativan.

(9) Protiv odluka Vlade iz stava (7) i (8) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 22. (Odluka Skupštine)

(1) Odluka Skupštine o zahtjevu osnivača, mora biti donesena najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja Ministarstvu urednog zahtjeva iz člana 18. stav (5) ovog Zakona.

(2) Odluka Skupštine iz stava (1) ovog člana je konačna i putem Ministarstva dostavlja se osnivaču.

(3) Nakon što Skupština donese odluku kojom se daje saglasnost na osnivanje srednje škole, Ministarstvo odluku Skupštine sa zahtjevom dostavlja Vladi, odnosno osnivaču radi nastavka procedure osnivanja škole.

(4) Isti osnivač ili suosnivač može podnijeti ponovo zahtjev iz člana 18. ovog Zakona nakon isteka roka od najmanje tri godine od donošenja odluke Skupštine iz stava (2) ovog člana, ukoliko je ona bila negativna.

Član 23. (Osnivački akt)

(1) Prije osnivanja škole, srednjoškolskog odnosno školskog centra (u daljem tekstu škola), osnivač imenuje komisiju koja obavlja pripreme radnje za osnivanje škole.

(2) Komisija iz stava (1) ovog člana utvrđuje prijedlog akta o osnivanju (osnivački akt).

(3) Osnivačkim aktom se obavezno utvrđuju:

- a) naziv/ ime i sjedište osnivača
- b) naziv i sjedište škole
- c) vrsta ili vrste škola u školi koja se osniva
- d) nastavni planovi i programi koji će se realizirati u školi
- e) način izbora prvih nastavnika/ica i drugog osoblja u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima
- f) prijedlog Pravila škole
- g) izbor lica koja će biti privremeni članovi/ice školskog odbora
- h) lice koje će do imenovanja direktora/ice predstavljati i zastupati školu, vd direktora/ice i njegova/njena ovlaštenja i odgovornosti
- i) rok za imenovanje školskog odbora i direktora/ice
- j) podaci o prostoru i opremi, te način njihovog osiguranja

k) ograničenja u pogledu sticanja, opterećivanja i otuđivanju nekretnina i druge imovine škole

l) vremenski plan ustanovljenja škole

m) međusobna prava i obaveze osnivača i škole

n) druga pitanja značajna za rad škole

(4) Komisija iz stava (1) ovog člana prati proces ispunjavanja ostalih uvjeta neophodnih za početak rada i dalji rad škole koja se osniva, te dostavlja osnivaču i Ministarstvu izvještaj o ispunjenosti uvjeta potrebnih za početak rada i dalji rad škole koja se osniva.

(5) Akt o imenovanju komisije iz stava (1) ovog člana sadrži i rok za podnošenje izvještaja komisije o ispunjavanju uvjeta za rad, sa predloženim i obrazloženim kalendarom aktivnosti za donošenje akta o osnivanju srednje škole od strane Skupštine, rok za provjeru uvjeta i datum početka rada škole.

(6) Ukoliko komisija dostavi izvještaj da su ispunjeni uvjeti neophodni za početak rada i dalji rad škole, Ministarstvo daje mišljenje o izvještaju komisije i ukoliko je mišljenje pozitivno, dostavlja ga Vladi odnosno osnivaču koji donosi akt o osnivanju srednje škole.

Član 24.

(Osiguravanje uvjeta za rad, Pedagoški standardi)

(1) Uvjeti za osnivanje srednje škole su:

- a) da postoji potreba za kadrovima koji će se u toj školi obrazovati
- b) da se te potrebe ne mogu zadovoljiti u postojećim školama
- c) da su osigurana sredstva za osnivanje i rad škole i da škola može raspolagati tim sredstvima
- d) garancija da će biti osigurana sredstva za nastavak školovanja učenika/ica ako dođe do ukidanja škole
- e) da je osiguran prostor, oprema, nastavni kadar i nastavna sredstva za rad škole u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima
- f) da ima dvoranu za sport i tjelesni odgoj i najmanje jedno igralište na otvorenom prostoru
- g) posebno osiguranje uvjeta za srednje stručne škole u cilju realizacije praktične obuke i rada koji se može odvijati u školskim radionicama za praktičnu obuku i u radnim prostorijama

drugih pravnih lica na osnovu ugovora ili sporazuma o saradnji

(2) Osnivač srednje škole na području Kantona osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole u skladu s Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje.

(3) Pedagoške standarde i normative donosi Vlada.

Član 25.

(Provjera ispunjenosti uvjeta za rad)

(1) Zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za rad osnivač podnosi Ministarstvu, nakon ispunjenja uvjeta iz člana 24. ovog Zakona.

(2) Po zahtjevu iz stava (1) ovog člana Ministarstvo obrazuje stručnu komisiju za provjeru ispunjenosti uvjeta za početak rada srednje škole kao ustanove.

(3) Akt o obrazovanju stručne komisije iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članovima/cama komisije.

(4) Rješenje o ispunjenosti uvjeta za početak rada škole donosi ministar/ica.

(5) Ako se utvrdi da srednja škola u osnivanju ne ispunjava uvjete navedene u zakonu, Pedagoškim standardima i normativima te drugim aktima, ministar/ica će rješenjem odrediti primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obavijestiti osnivača.

(6) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja iz stava (5) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

(7) Komisija iz člana 25. ovog zakona će u roku kraćem od 15 dana razmotriti dostavljene dokaze o otklanjanju utvrđenih nedostataka i utvrditi da li su ispunjeni uvjeti za početak rada i dalji rad srednje škole u osnivanju i o tome obavijestiti ministra/icu, koji će na osnovu dostavljenog izvještaja donijeti rješenje u skladu sa zakonom.

(8) Protiv rješenja ministra/ice iz stava (1), (2) i (4) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 26. **(Upis u registre)**

(1) Nakon što stručna komisija iz člana 25. ovog Zakona utvrdi da su ispunjeni uvjeti za početak rada i dalji rad, novoosnovana srednja škola na osnovu rješenja ministra/ice o ispunjavanju svih uvjeta za početak rada i dalji rad, upisuje se u registar srednjih škola koji vodi Ministarstvo (u daljnjem tekstu: Registar).

(2) Na osnovu upisa u Registar iz stava (1) ovog člana, srednja škola upisuje se i u sudski registar i danom upisa stiče svojstvo pravnog lica.

(3) Propis kojim se preciznije uređuje postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta, postupak upisa, sadržaj i način vođenja Registra iz stava (1) ovog člana, donosi ministar/ica.

Član 27. **(Početak rada srednje škole)**

(1) Novoosnovana srednja škola može početi sa radom na osnovu rješenja ministra/ice o ispunjavanju uvjeta za početak rada.

(2) Nastava u novoosnovanoj srednjoj školi realizira se u skladu sa članom 38. ovog Zakona.

(3) Novoosnovana srednja škola počinje sa radom na početku školske godine, u skladu sa članom 41. ovog Zakona.

(4) Srednja škola upisana u registre iz člana 26. ovog Zakona izdaje svjedodžbe i druge javne isprave u skladu sa ovim zakonom.

(5) Srednja škola, u skladu sa Zakonom o pečatu, ima pečat koji se koristi kao dokaz autentičnosti svakog dokumenta koji škola izdaje.

Član 28. **(Kontrola ispunjenosti uvjeta rada srednje škole)**

(1) Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i ne izvršava zadatke radi kojih je osnovana ili ako prestane potreba za njenim radom.

(2) Ministarstvo vrši provjeru ispunjenosti uvjeta rada škole svake četiri godine, u skladu sa propisom iz člana 26. ovog Zakona.

(3) Ako se prilikom kontrole ustanovi da srednja škola ne obavlja djelatnost na način utvrđen zakonom ili ne ispunjava uvjete propisane zakonom, Ministarstvo će utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(4) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz stava (3) ovog člana i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđene nepravilnosti otklonjene, srednja škola ne može vršiti prijem i upis učenika/ca niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(5) Ako škola u roku iz stava (3) ovog člana ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo obavezno donosi odluku o zabrani rada i nalaže brisanje srednje škole iz registra Ministarstva.

(6) Ministar/ica može predložiti osnivaču prestanak rada srednje škole, kao javne ustanove, zbog neispunjavanja uvjeta za rad predviđenih ovim zakonom.

(7) Srednja škola kao ustanova može prestati sa radom na prijedlog osnivača.

(8) Osnivač donosi odluku o ukidanju srednje škole kao javne ustanove i imenuje lice koje će provesti postupak ukidanja škole.

(9) Ukoliko srednja škola kao ustanova ne ispunjava uvjete predviđene zakonom, ministar/ica donosi odluku o imenovanju tijela koje će provesti postupak ukidanja te škole.

(10) Aktom o prestanku rada srednje škole odredit će se prestanak rada srednje škole sa završetkom tekuće školske godine.

(11) Donošenjem akta iz stava (10) ovog člana, nakon završetka tekuće školske godine, briše se škola iz registra koji vodi Ministarstvo i sudskog registra.

(12) Ukidanje i brisanje škole iz registra Ministarstva objavljuje se u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona"

Član 29. **(Obaveze osnivača kod prestanka rada srednje škole)**

(1) U slučaju prestanka rada srednje škole osnivač je obavezan zatečenim učenicima/ama te škole omogućiti nastavak i završavanje započetog obrazovanja.

(2) Uposlenici/ce škole iz stava (1) ovog člana stiču prava u skladu sa članom 115. ovog Zakona.

Član 30. **(Statusne promjene)**

(1) Odluke o statusnim promjenama srednje škole kao javne ustanove čiji je osnivač ili

suosnivač Kanton, donosi Skupština na prijedlog Vlade.

(2) Odluke o statusnim promjenama srednje škole čiji osnivač nije Kanton donosi osnivač uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(3) Odluka o statusnoj promjeni srednje škole može se donositi najkasnije tri mjeseca prije početka primjene, a primjenjuje se od početka naredne školske godine.

Član 31.

(Organiziranje rada odjeljenja izvan Kantona)

(1) Osnivač srednje škole može organizirati obrazovno-odgojni rad po odgovarajućem programu srednje škole i izvan Kantona, ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste, a postoje društvene potrebe za obrazovanjem kadrova za određeno zanimanje.

(2) Obrazovno-odgojni rad iz stava (1) ovog člana može se organizirati kada ima dovoljan broj učenika/ca za najmanje jedno odjeljenje.

(3) Za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stava (1) ovog člana osnivač srednje škole je dužan da prethodno pribavi saglasnost organa društveno-političke zajednice nadležnog za obrazovanje na čijem se području to obrazovanje obavlja.

(4) Obrazovno-odgojni rad iz stava (1) ovog člana može početi nakon što Ministarstvo posebnim rješenjem utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad u skladu sa ovim zakonom.

Član 32.

(Odjeljenja drugih država)

(1) Druga država ili asocijacija država mogu organizirati rad odjeljenja srednjeg obrazovanja i odgoja na teritoriji Kantona u skladu sa ovim zakonom i raditi po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države u skladu sa vlastitim propisima.

(2) Odjeljenje iz stava (1) ovog člana upisuje se u poseban registar koji vodi Ministarstvo.

(3) Odjeljenje iz stava (1) ovog člana obavezno je organizirati nastavu iz nacionalne grupe predmeta za državljane/ke Bosne i Hercegovine.

(4) Državljanima/ke Bosne i Hercegovine koji pohađaju odjeljenja iz stava (1) ovog člana obavezni/e su pohađati nastavu iz nacionalne

grupe predmeta po važećem nastavnom planu i programu u Kantonu.

(5) Prethodnu saglasnost na nastavne planove i programe iz stava (1) ovog člana daje ministar/ica.

(6) Odjeljenja iz stava (1) ovog člana mogu početi s radom tek kada ministar/ica posebnim rješenjem utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Član 33.

(Obrazovno-odgojni programi drugih država)

(1) U srednjim školama koje ispunjavaju uvjete predviđene relevantnim propisima mogu se realizirati nastavni planovi i programi drugih država, asocijacija država ili međunarodni programi, isključivo uz saglasnost Ministarstva.

(2) Diploma o završenoj srednjoj školi stečena po nastavnom planu i programu iz stava (1) ovog člana ekvivalentna je diplomu o završenoj srednjoj školi po nastavnom planu i programu odgovarajuće srednje škole u Kantonu. Diplome koje nisu izdate na jednom od jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini za ostvarivanje pripadajućih prava obavezno se prevode i ovjeravaju od strane ovlaštenog sudskog tumača.

(3) Priznavanje dokumenata koji nemaju karakter diplome iz stava (2) ovog člana kao i ostvarivanje pripadajućih prava i druga relevantna pitanja regulirat će se posebnim pravilnikom koji donosi ministar/ica.

Član 34.

(Proširivanje djelatnosti)

(1) Škola može uvesti novi nastavni plan i program, odnosno proširiti djelatnost u okviru rada.

(2) Uz zahtjev za uvođenje nastavnih planova i programa, odnosno proširivanje djelatnosti, škola dostavlja Ministarstvu elaborat koji sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dužinu trajanja obrazovanja, nastavni plan i program, potrebe društva za obrazovanjem za određeno zanimanje, profil i stepen stručne spremlje koji se stiče po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete utvrđene Pedagoškim standardima i normativima, finansijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta.

(3) Ministar/ice imenuje Komisiju za utvrđivanje uvjeta za uvođenje novih nastavnih planova i programa, odnosno proširenja djelatnosti koja ima 3 člana/ice, od kojih je jedan/ jedna predsjednik/ca.

(4) Zadatak Komisije iz stava (3) ovog člana je da utvrdi ispunjenje uvjeta predviđenih ovim Zakonom i Pedagoškim standardima.

(5) Na osnovu zapisnika Komisije, ministar/ ica donosi rješenje.

Član 35.

(Autonomija i sloboda)

Srednja škola uživa samostalnost u pedagoškom radu, te autonomiju u okviru zakonskih i podzakonskih akata, da osmišljava, predlaže i realizira obrazovne sadržaje koji proizilaze iz veze škole sa lokalnim tržištem rada.

Član 36.

(Zajednica srednjih škola)

(1) Autonomija srednje škole ogleda se i u pravu da se udružuje u jednu ili više zajednica srednjih škola radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći razvoju oblika obrazovnog rada, s tim da svaka srednja škola zadržava svojstvo pravnog lica.

(2) Skupštinu zajednice srednjih škola čine direktor/ica ili od njega ovlašteno lice i najmanje jedan nastavnik/ca iz svake škole članice zajednice kojeg bira nastavničko vijeće.

(3) Prava, obaveze i međusobni odnosi srednjih škola udruženih u zajednicu srednjih škola utvrđuju se ugovorom.

(4) Zajednica srednjih škola ima pravila kojima se reguliraju poslovi, zadaci i rad zajednice. Pravila zajednice srednjih škola donosi skupština zajednice uz saglasnost ministra/ice.

(5) Zajednice srednjih škola se upisuju u registar zajednica srednjih škola koji vodi Ministarstvo.

(6) Registar se vodi po propisu iz člana 26. ovog Zakona.

Član 37.

(Supsidijarna primjena Zakona o ustanovama)

Na osnivanje, rad, statusne promjene, promjenu naziva škole i prestanak rada srednje škole

primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

IV. OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

Član 38.

(Nastavni planovi i programi)

(1) Obrazovno-odgojni rad u srednjim školama ostvaruje se na osnovu nastavnih planova i programa za gimnazije, srednje škole za stručno obrazovanje i obuku, srednje vjerske škole i srednje škole za učenike/ce sa teškoćama u razvoju (u daljem tekstu: nastavni planovi i programi).

(2) Nastavnim planovima i programima utvrđuju se: ciljevi, zadaci, nastavni sadržaji obaveznih općeobrazovnih, stručnih i predmeta praktične nastave i laboratorijskog rada, broj sati po predmetima, oblici i postupci rada, predmeti fakultativne, izborne, kursne nastave, sadržaji i načini organiziranja maturalnog, odnosno završnog ispita, dužina trajanja obrazovanja, zanimanje koje učenik/ca stiče nakon završetka srednje škole odnosno obrazovanja, didaktički i drugi uvjeti za realiziranje nastavnog plana i programa.

(3) Nastavne planove i programe za srednje obrazovanje i osposobljavanje za škole iz člana 3. stav (2) tačke a), b) i d) ovog Zakona donosi Ministarstvo.

(4) Za donošenje nastavnih planova i programa ministar/ica imenuje Komisiju za donošenje nastavnih planova i programa, koja ima 5 članova/ ca.

(5) Komisiju iz stava (4) ovog člana čine tri stručnjaka za oblast za koju se donosi nastavni plan i program, 1(jedan) zaposlenik/ca Pedagoškog zavoda i 1(jedan) zaposlenik/ca Ministarstva.

(6) Komisija o svom radu donosi zapisnik.

(7) Nastavne planove i programe za škole iz člana 3. stav (2) tačka c) ovog Zakona donosi osnivač, a odobrava ministar/ica rješenjem.

Član 39.

(Sadržaji nastavnih planova i programa)

(1) Nastavni planovi i programi iz člana 38 ovog Zakona obavezno sadrže zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, kako to propiše Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.

(2) Nastavne planove i programe iz st. (1) i (2) člana 38. ovog Zakona Ministarstvo objedinjuje i dostavlja svim relevantnim subjektima u Kantonu.

(3) Na Kantonu obavezna je primjena svih nastavnih planova i programa razvijenih po modularnoj metodologiji. Ostali nastavni planovi i programi razvijaju se i primjenjuje koliko god je moguće primjenom modularne metodologije.

(4) U nastavnim planovima i programima u srednjoj školi, kao javnoj ustanovi, specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta se ne mogu razlikovati više od 10% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program iz stava (1) ovog člana.

(5) U nastavnim planovima i programima u srednjoj školi kao ustanovi, specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta se ne mogu razlikovati više od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program iz stava (1) ovog člana.

(6) Srednja škola može izvan utvrđenog nastavnog plana uvesti i nove sadržaje u vidu kursne nastave, fakultativne nastave, izborne nastave, novog nastavnog predmeta ili drugog oblika nastave, koji po ukupnom fondu sati sedmično ne može biti veći od 10% u odnosu na utvrđeni nastavni plan.

(7) Sadržaje nastavnih planova i programa iz st. (3), (4), (5) i ovog člana utvrđuje školski odbor srednje škole na osnovu prijedloga osnivača, učenika/ca, njihovih roditelja odnosno staratelja, nastavničkog vijeća srednje škole i relevantne infrastrukture i uz prethodnu saglasnost ministra/ce.

(8) Sadržaji koji promoviraju jednakopravnost spolova sastavni su dio nastavnog programa.

Član 40.

(Specijalni programi)

(1) U srednjoj školi realiziraju se i specijalni programi namijenjeni nadarenim i talentiranim učenicima/ama, kao i učenicima/ama sa teškoćama u razvoju, koji su po principu inkluzije uključeni u redovne srednje škole.

(2) Programe iz stava (1) ovog člana donosi školski odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća i uz saglasnost ministra/ice.

Član 41.

(Školska godina)

(1) Školska godina traje od 1. septembra tekuće kalendarske godine do 31. augusta naredne kalendarske godine.

(2) Nastavna godina se ostvaruje po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 35 nastavnih sedmica, odnosno 175 nastavnih dana.

(3) Nastavna godina u završnom razredu srednje škole ostvaruje se u okviru 32 radne sedmice, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 30 nastavnih sedmica, odnosno 150 nastavnih dana.

(4) Razlika u broju radnih i nastavnih dana koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih i sportskih aktivnosti srednje škole, planiranih godišnjim programom rada i kalendarom u odjeljenskoj knjizi.

(5) Za svaku školsku godinu ministar/ica donosi nastavni kalendar kojim se planira školska godina u skladu sa st. (2), (3) i (4) ovog člana. Nastavni kalendar se donosi najkasnije dva (2) mjeseca prije početka školske godine. Svako odstupanje od kalendara na zahtjev škole ili iz drugih opravdanih razloga odobrava ministar/ica odlukom.

(6) Ako srednja škola, u okviru nastavnih dana iz st. (2), (3), (4) i (5) ovog člana ne realizira predviđeni nastavni plan i program, nastavlja sa radom dok isti ne realizira u potpunosti.

Član 42.

(Nastava i odmor)

(1) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru, a prvo polugodište traje do 31. decembra tekuće godine.

(2) Zimski odmor za učenike/ce koristi se nakon završetka prvog polugodišta i traje tri sedmice, a ljetnji odmor traje od završetka nastave u drugom polugodištu, do početka naredne školske godine.

(3) Srednja škola može odrediti da se dio zimskog ili ljetnog odmora za učenike/ce koristi u toku prvog ili drugog polugodišta samo ako je to predviđeno godišnjim programom rada ili uvjetovano vanrednim okolnostima, te odobreno od strane Ministarstva.

(4) Nastava u drugom polugodištu počinje poslije zimskog odmora i završava se nakon ispunjenja uvjeta iz člana 47. ovog Zakona.

Član 43.

(Drugi oblici obrazovno-odgojnog rada)

Izleti, studijske posjete, ekskurzije, kampiranje/ logorovanje, društveno koristan rad i drugi oblici obrazovno-odgojnog rada predviđeni u godišnjem programu rada organiziraju se u okviru radnih odnosno nastavnih dana, u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar/ica.

Član 44.

(Organiziranje nastave i trajanje nastavnog sata)

(1) Srednja škola organizira redovnu nastavu u petodnevnoj radnoj sedmici.

(2) Nastavni sat općeobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave u srednjoj školi traje 45 minuta, a praktične nastave u preduzećima i drugim institucijama 60 minuta.

(3) U srednjoj školi za učenika/cu sa teškoćama u razvoju nastavni sat traje 40 minuta.

(4) U srednjoj školi nastava ne može početi prije 8,00 sati niti završavati nakon 19,30 sati, osim uz saglasnost ministra/ice.

(5) Ukupno opterećenje učenika/ca u nastavi ne može iznositi više od sedam sati dnevno, odnosno 35 sati sedmično.

(6) U nastavi koja se odvija po posebnim koncepcijama, koje je odobrio/la ministar/ica, moguće je mijenjati dužinu nastavnog sata i spajati sate bez pauze i provoditi druge organizacijske i metodološke postupke u skladu s odredbama tog nastavnog plana i programa.

Član 45.

(Prekid nastave)

(1) Nastava u srednjoj školi se ne može prekidati u toku jednog polugodišta, izuzev u slučaju elementarnih nepogoda, epidemija i drugih naročito opravdanih razloga, uz saglasnost ministra/ice.

(2) Ministar/ica može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, pomjeranje početka nastave u prvom i drugom polugodištu i produžetak zimskog odmora, s tim da se u toku školske godine ostvari godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom i da svi programski sadržaji budu realizirani.

Član 46.

(Produžavanje i skraćivanje nastave)

(1) Direktor/ica škole može, u izuzetno opravdanim slučajevima, odlučiti da produži ili skрати trajanje sata i o tome odmah obavjestiti Ministarstvo.

(2) Ministar/ica može odlučiti, u izuzetno opravdanim okolnostima, da produži ili skрати trajanje sata u pojedinim ili svim srednjim školama.

Član 47.

(Realiziranje godišnjeg fonda sati)

(1) Srednja škola je obavezna da u toku školske godine realizira godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom za svako polugodište.

(2) Ako se utvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati i realizirala nastavni program u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, produžit će nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati i ne realizira nastavni program.

(3) U srednjoj školi koja ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih sati i nastavni program, ne može se izdati svjedodžba učenicima/cama o završenom razredu, odnosno obrazovanju, za tu školsku godinu.

Član 48.

(Godišnji program rada i razvojni plan)

(1) Rad u srednjoj školi u toku školske godine realizira se na osnovu godišnjeg programa rada srednje škole (u daljem tekstu: godišnji program), za koji metodologiju izrađuje Pedagoški zavod.

(2) Godišnji program sadrži obavezne i druge oblike i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, kao i izvještaj o realiziranju godišnjeg programa za prethodnu školsku godinu.

(3) Nastavničko vijeće utvrđuje prijedlog godišnjeg programa na osnovu nacrtu kojeg priprema direktor/ica, a donosi ga školski odbor.

(4) Srednja škola usvaja i dostavlja godišnji program rada najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu, i to po jedan primjerak: osnivaču, odnosno Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

(5) Pored obaveze iz stava (4) ovog člana škole godišnji program rada dostavljaju i nadležnom organu općine.

(6) Škola je dužna imati razvojni plan za period od najmanje 5 godina.

(7) Metodologiju razvojnog plana izrađuje Pedagoški zavod.

Član 49.

(Podnošenje izvještaja)

(1) Srednja škola podnosi izvještaj o rezultatima u učenju i vladanju učenika/ca na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine Pedagoškom zavodu i Ministarstvu.

(2) Pedagoški zavod izrađuje izvještaj koji sadrži generalni pregled i analizu podataka iz stava (1) ovog člana i prijedlog mjera za poboljšanje uspjeha, koji dostavlja ministru/ici.

Član 50.

(Vannastavne aktivnosti učenika/ca)

(1) U srednjoj školi se organiziraju vannastavne aktivnosti učenika/ca radi razvijanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i sticanja radnih navika i vještina.

(2) Zadaci i programski sadržaj vannastavnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada, u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima i pravilima srednje škole, a ostvaruju se putem sekcija, klubova, grupa, učeničkih zadruga, projekata i drugih oblika i unose u raspored sati sačinjen za te oblike nastave.

(3) Učeničku zadrugu iz stava (2) ovog člana može organizirati najmanje 30 učenika/ca srednje škole, u skladu sa relevantnim propisima iz oblasti iz koje se zadruga osniva.

(4) Učešće učenika/ca u vannastavnim aktivnostima je dobrovoljno.

Član 51.

(Akcioni planovi za suzbijanje maloljetničke delikvencije)

(1) Vlada, preko resornih ministarstava, u saradnji sa školama, roditeljima, učenicima/ama, organima lokalne samouprave i nevladinim sektorom promovira i provodi akcione planove za suzbijanje maloljetničke delikvencije s ciljem zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja, zloupotrebe djece i mladih, zloupotrebe droge, alkohola i drugih opijata, maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika/ca.

(2) Realiziranjem planova iz stava (1) ovog člana škola u godišnjim programima rada planira aktivnosti s ciljem promoviranja i razvijanja partnerstva škole, roditelja i lokalne sredine, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje obrazovno- odgojne funkcije škole te interesa i potreba škole.

Član 52.

(Uvođenje novih oblika rada u srednju školu)

(1) Ministar/ica može odrediti jednu ili više srednjih škola, odnosno jedno ili više odjeljenja srednjih škola, kao eksperimentalne, radi uvođenja novih oblika, sadržaja i metoda rada, a na osnovu elaborata zainteresiranih relevantnih subjekata.

(2) Eksperimentalnoj srednjoj školi iz stava (1) ovog člana može se odobriti odstupanje od odredbi ovog Zakona u primjeni nastavnog plana i programa, nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika/ca, u načinu ocjenjivanja znanja i formiranju odjeljenja.

(3) Bliži propis o uvjetima za osnivanje i rad eksperimentalne srednje škole, odnosno odjeljenja iz stava (1) ovog člana donosi ministar/ica.

Član 53.

(Pedagoško-metodička praksa studenata/ica)

(1) Na prijedlog visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih organizacionih jedinica, ministar/ica određuje srednje škole za obavljanje pedagoško-metodičke prakse i polaganje praktičnog dijela ispita, za studente/ice koji/koje se obrazuju na tim ustanovama.

(2) Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse iz stava (1) ovog člana utvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar/ica.

(3) Ustanove iz stava (1) ovog člana sklapaju ugovore sa srednjim školama kojima reguliraju međusobne odnose.

Član 54.

(Udžbenici i nastavna sredstva)

(1) U srednjoj školi mogu se koristiti samo školski udžbenici i druga nastavna sredstva čiju je upotrebu odobrio ministar/ica.

(2) Pravilnik o odobravanju i korištenju udžbenika i nastavnih sredstava u srednjoj školi donosi ministar/ica.

V. OPĆA AKTA SREDNJE ŠKOLE

Član 55.

(Pravila srednje škole)

(1) Srednja škola ima pravila koja donosi školski odbor uz saglasnost ministra/ice.

(2) Pravilima srednje škole, pored pitanja utvrđenih Zakonom, uređuju se i definiraju: pitanje djelatnosti škole, javnost rada, pohvale, nagrade i odgojno-disciplinske mjere i druga učenička pitanja, pitanja uposlenika/ca, postupak stručnog usavršavanja, donošenje općih akata, rad organa upravljanja, stručnih organa, saradnja škole sa roditeljima, finansiranje rada škole i druga relevantna pitanja.

Član 56.

(Kućni red i etički kodeks)

(1) Školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća škole donosi kućni red.

(2) Kućnim redom obavezno se utvrđuju:

- a) pravila i obaveze ponašanja u srednjoj školi, unutrašnjem i vanjskom prostoru
- b) pravila međusobnih odnosa učenika/ca
- c) pravila međusobnih odnosa učenika/ca i uposlenika/ca škole
- d) pravila međusobnih odnosa uposlenika/ca škole
- e) zabrana svih oblika reklamiranja i prodaje proizvoda koji nisu u skladu sa etikom, načelima i ciljevima obrazovno- odgojnog rada
- f) pravila sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i nasilja
- g) način postupanja prema imovini
- h) kodeks oblačenja učenika/ca i uposlenika/ca
- i) druga pitanja bitna za kućni red škole

(3) U postupku donošenja kućnog reda obavezno je da isti bude usaglašen sa etičkim kodeksom za uposlenike/ce škole koji donosi ministar/ca.

Član 57.

(Druga opća akta srednje škole)

(1) Srednja škola, pored akata iz člana 55. i 56. ovog Zakona ima i druga opća akta kojima se reguliraju pitanja bitna za rad srednje škole, a koja nisu regulirana pravilima.

(2) Opća akta iz stava (1) ovog člana donose se u skladu sa propisima relevantnim za oblast koju reguliraju.

(3) Sva opća akta iz stava (1) ovog člana, uključujući i budžet škole su javna i uposlenici/ce imaju nesporno pravo uvida u iste.

VI. VRSTE SREDNJIH ŠKOLA

Član 58.

(Vrste srednjih škola)

Vrste srednjih škola su:

- a) gimnazija
- b) srednja škola za stručno obrazovanje i obuku koja se registrira kao:
  - 1) srednja umjetnička škola
  - 2) srednja tehnička škola
  - 3) srednja stručna škola
- c) srednja vjerska škola
- d) srednja škola za učenike/ce sateškoćama u razvoju.

A. GIMNAZIJA

Član 59.

(Izborna područja)

(1) U gimnaziji se obrazuju redovni/e i vanredni/e učenici/ce, po nastavnom planu i programu za gimnaziju, u četverogodišnjem trajanju.

(2) Nastavnim planom i programom za gimnaziju utvrđuju se izborna područja za koja se učenici/ce mogu opredijeliti u okviru onih područja za koja je gimnazija verificirana.

(3) U skladu sa uvjetima i interesom učenika/ca svaka gimnazija može imati jedno ili više izbornih područja.

(4) Izborna područja u gimnaziji su:

- a) društveno
- b) administrativno
- c) jezičko
- d) prirodno
- e) matematičko-informatičko
- f) sportsko
- g) pedagoško-psihološko područje

h) druga područja za koja se ukaže interes i potreba, a za koja postoji utvrđen nastavni plan i program u skladu sa ovim zakonom

(5) Učenik/ca koji završi gimnaziju stiče uvjete za nastavak školovanja i rad.

Član 60. (Upis i matura)

(1) Upis u gimnaziju vrši se na osnovu kriterija koje donosi ministar/ica.

(2) Na završetku obrazovanja u gimnazijama učenici/ce polažu maturu po nastavnim planovima i programima za gimnaziju.

(3) Bliži propis o sadržaju i načinu polaganja mature u gimnaziji donosi ministar/ca.

B. SREDNJE ŠKOLE ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I OBUKU

Član 61. (Definicija)

(1) Srednje stručno obrazovanje i obuka su integralni dio obrazovnog sistema u Kantonu koji osigurava sticanje vještina i znanja iz određenih zanimanja i osnov kontinuirane obuke s ciljem aktivnog uključivanja u proces rada ili nastavka daljnjeg obrazovanja.

(2) Srednje stručno obrazovanje i obuka podrazumijeva različite vrste i oblike obrazovanja i odgoja, redovno ili vanredno obrazovanje i obavljanje prakse, a obuhvata i stručnu obuku djece i odraslih.

Član 62. (Vrste srednje škole za stručno obrazovanje i obuku)

Srednja škola za stručno obrazovanje i obuku obuhvata:

- a) srednju umjetničku školu
- b) srednju tehničku školu
- c) srednju stručnu školu
- d) druge vrste škola koje obavljaju djelatnost srednjeg stručnog obrazovanja i obuke

Član 63. (Nastavni plan i program)

(1) U srednjoj školi za stručno obrazovanje i obuku obrazuju se redovni/e i vanredni/e učenici/

ce, po nastavnom planu i programu za srednju školu za stručno obrazovanje i obuku.

(2) Nastavnim planom i programom za umjetničku i tehničku školu mogu se utvrditi izborna područja u okviru jednog zanimanja za koja se učenici/ce mogu opredijeliti u okviru zanimanja za koja je škola verificirana.

(3) Učenik/ca koji završi srednju umjetničku ili tehničku školu stiče odgovarajuće zanimanje IV stepena i uvjete za nastavak školovanja i rad.

(4) U umjetničkim školama za muzičku, likovnu i baletsku umjetnost mogu se obrazovati i učenici/ce koji redovno pohađaju drugu srednju školu.

Član 64.

(Uvjeti za rad i nastavak obrazovanja)

(1) Učenik/ca koji završi srednju stručnu školu stiče odgovarajuće zanimanje III stepena i uvjete za rad.

(2) Učenik/ca iz stava (1) ovog člana može nastaviti školovanje na visokoškolskoj ustanovi pod uvjetom da stekne dopunsko obrazovanje u odgovarajućoj srednjoj školi.

(3) Bliži propis koji definira uvjete sticanja dopuskog obrazovanja iz stava (2) ovog člana donosi ministar/ica.

Član 65.

(Upis i matura/završni ispit)

(1) Upis u srednje škole za stručno obrazovanje i obuku vrši se na osnovu kriterija koje donosi ministar/ica.

(2) Izuzetno u srednju muzičku školu mogu se upisati i nadareni učenici/ce koji su završili najmanje sedam razreda redovne osnovne škole, uz uvjet da tokom obrazovanja u srednjoj školi okončaju osnovnoškolsko obrazovanje.

(3) Na završetku obrazovanja u srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku polaže se matura ili završni ispit po nastavnim planovima i programima za odgovarajuće zanimanje.

(4) Bliži propis o sadržaju i načinu polaganja mature ili završnog ispita u srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku donosi ministar/ica.

Član 66.**(Sticanje V stepena obrazovanja i majstorskih zvanja za obrtnička zanimanja)**

(1) U srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku koje ispunjavaju odgovarajuće uvjete mogu se vanredno obrazovati polaznici/ce za V stepen, za sticanje zvanja majstora/ice, specijaliste/kinje, instruktori/ice i poslovođe/tkinje.

(2) Pravo na obrazovanje iz stava (1) ovog člana imaju polaznici/ce koji su stekli srednje obrazovanje u skladu sa članom 9. ovog Zakona i imaju najmanje dvije godine radnog iskustva u nekom od zanimanja struke za koju žele steći zvanje iz stava (1) ovog člana.

(3) Odgovarajuće zvanje iz stava (1) ovog člana stiče se na osnovu uspješnog savladavanja nastavnog plana i programa koji se po pravilu realizira u trajanju od najmanje jedne godine putem obaveznog pohađanja nastave i položenih ispita.

(4) Program iz stava (3) ovog člana može se realizirati po principu kondenzirane nastave putem instruktivne nastave u trajanju od najmanje ¼ sati predviđenih nastavnim planom i programom, a uz saglasnost ministra/ice.

(5) Organiziranje nastave, način polaganja ispita i druga pitanja značajna za sticanje majstorskih zvanja za obrtnička zanimanja će se realizirati u skladu sa Zakonom o obrtu i drugim aktima relevantnim za tu oblast.

(6) Bliži propis o uvjetima obrazovanja, organiziranju redovne i instruktivne nastave, način polaganja ispita za zvanja iz st. (1) i (5) ovog člana, donosi ministar/ica.

Član 67.**(Praktična nastava i laboratorijske vježbe)**

(1) Praktična nastava i laboratorijske vježbe u srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku izvode se u skladu s nastavnim planom i programom u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima za nastavu, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima.

(2) Praktična nastava se, pod stručnim nadzorom srednje škole, može izvoditi u preduzećima, ustanovama i kod samostalnih privrednika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko- tehnološka sredstva i druge

odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom.

(3) Uvjeti, oblici, metode, postupci i nadzor nad izvođenjem praktične nastave izvan školskog prostora reguliraju se ugovorom srednje škole s preduzećem, ustanovom ili samostalnim privrednikom.

(4) Ugovor iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju osigurati sigurnost učenika/ca tokom obavljanja prakse.

Član 68.**(Ferijalna praksa)**

(1) Nastavnim planom i programom srednjih škola za stručno obrazovanje i obuku utvrđuje se potreba organiziranja, program, vrijeme i trajanje ferijalne prakse učenika/ca.

(2) Ferijalna praksa se, pod nadzorom srednje škole, izvodi u privrednim društvima, ustanovama i kod samostalnih privrednika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom.

(3) Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse utvrđuju se ugovorom srednje škole i privrednog društva, ustanove ili samostalnog privrednika.

(4) Ugovor iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju osigurati sigurnost učenika/ca tokom obavljanja ferijalne prakse.

C. SREDNJE VJERSKE ŠKOLE**Član 69.****(Definicija)**

Srednja vjerska škola je obrazovno- odgojna ustanova u kojoj se u četverogodišnjem trajanju obrazuju redovni/e i vanredni/e učenici/ce po programu općeobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručno obrazovanje vjerskih službenika.

Član 70.**(Nastavni plan i program za vjerske škole)**

U srednjim vjerskim školama učenici/ce stiču određena zanimanja predviđena nastavnim planom i programom i osposobljavaju se za rad i nastavak školovanja.

Član 71.**(Pravo upisa u vjersku školu)**

U srednju vjersku školu mogu se upisati učenici/ce koji su uspješno završili redovno osnovno obrazovanje.

Član 72.**(Prijemni ispit i matura)**

(1) Upis u vjersku školu se vrši na osnovu kriterija koje donosi vjerska zajednica.

(2) Po završetku obrazovanja u srednjoj vjerskoj školi polaže se matura.

(3) Nastavnim planom i programom utvrđuju se sadržaj i program polaganja mature.

(4) Bliže propise o načinu polaganja mature donosi vjerska zajednica uz saglasnost ministra/ice.

D. SREDNJE ŠKOLE ZA UČENIK/CA SA TEŠKOĆAMA U RAZVOJU**Član 73.****(Definicija)**

(1) Srednja škola za učenike/ce za djecu sa teškoćama u razvoju, u smislu ovog Zakona, je škola koja je svojim programima i drugim uvjetima rada prilagođena učenicima/ama koji/koje zbog fizičkih, psihofizičkih ili bilo kojih drugih razloga imaju poteškoće u savladavanju nastavnih planova i programa, odnosno kada su obrazovanje i odgoj po posebnim programima njihov najbolji interes.

(2) Obrazovanje učenika/ca sa teškoćama u razvoju je od prioritarnog interesa i sastavni je dio jedinstvenog obrazovnog sistema.

(3) Osnovni cilj obrazovanja učenika/ca sa teškoćama u razvoju je da se svim učenicima/ama daju iste mogućnosti učešća i uživanja koristi od obrazovanja i uključivanja u društvo, u skladu sa njihovim individualnim mogućnostima.

Član 74.**(Trajanje obrazovanja)**

(1) U srednjoj školi za učenike/ce sa teškoćama u razvoju, redovni/e i vanredni/e učenici/ce obrazuju se po prilagođenim programima za odgovarajuće profile I, II, III stepena stručne spreme, a obrazovanje traje jednu, dvije, tri ili četiri godine.

(2) U ustanovama za edukaciju i rehabilitaciju učenika/ca oštećenog vida, sluha i govora obrazuju se učenici/ce po nastavnim planovima i programima za I, II, III, IV i V stepen stručne spreme.

(3) Na učenike/ce iz stava (2) ovog člana analogno se primjenjuju član 56. i članovi 62. do 67. ovog Zakona.

Član 75.**(Inkluzija)**

(1) Učenici/ce sa teškoćama u razvoju, pod određenim uvjetima, mogu se uključiti u redovno srednjoškolsko obrazovanje, po principu inkluzivnog obrazovanja.

(2) Inkluzivno obrazovanje u srednjim školama se odvija u skladu sa Pravilnikom o obrazovanju učenika/ca sa teškoćama u razvoju koji donosi ministar/ica.

Član 76.**(Nastavni plan i program)**

Nastavnim planovima i programima iz člana 73. ovog Zakona utvrđuje se zanimanje, trajanje obrazovanja i sadržaj općeobrazovnih, stručno-teorijskih i predmeta praktične nastave.

Član 77.**(Upis učenika/ca)**

(1) U srednju školu za učenike/ce sa teškoćama u razvoju i u ustanove za edukaciju i rehabilitaciju učenika/ca oštećenog vida, sluha i govora učenici/ce se upisuju na osnovu svjedodžbe o završenoj školi za djecu sa teškoćama u razvoju ili redovnoj osnovnoj školi i na osnovu nalaza i mišljenja komisije za ocjenjivanje sposobnosti djece sa teškoćama u razvoju.

(2) Ukoliko učenik/ca iz bilo kojeg razloga ne posjeduje nalaz komisije iz stava (1) ovog člana, upisuje se na osnovu nalaza i mišljenja stručne komisije škole u koju se upisuje.

(3) Upis učenika/ca iz stava (1) ovog člana se regulira općim aktom škole, odnosno ustanove u kojoj se vrši upis.

Član 78.**(Školski centar za učenike/ce sa teškoćama u razvoju)**

(1) Srednja škola za učenike/ce sa teškoćama u razvoju može organizirati svoj rad u okviru

školskog centra, sastavljenog od različitih nivoa obrazovanja u svojstvu jednog pravnog lica.

(2) Odgojno-obrazovni rad i stručni nadzor nad radom školskog centra obavlja se u skladu s odgovarajućim nastavnim planom i programom za svaki nivo obrazovanja koji je u sastavu školskog centra.

(3) Na procedure imenovanja školskog odbora, direktora/ice i nadzornog odbora školskog centra, primjenjuju se odgovarajuće odredbe ovog Zakona.

VII. SAVJETODAVNO VIJEĆE SREDNJE ŠKOLE

Član 79.

(Savjetodavno vijeće srednje škole)

(1) U srednjoj školi formira se savjetodavno vijeće škole, koje broji najmanje pet članova/ca.

(2) Savjetodavno vijeće čine po najmanje jedan predstavnik/ca: škole, lokalne zajednice, tržišta rada koje je u vezi sa obrazovanjem određenih profila zanimanja, kao i drugih relevantnih subjekata.

(3) Savjetodavno vijeće pomaže školi u planiranju sadržaja njenih programa rada, savjetuje školu o svim pitanjima koja se tiču obuke i pomaže jačanju veza između škole i tržišta rada.

(4) Precizan sastav savjetodavnog vijeća za svaku školu i procedure imenovanja njegovih članova reguliraju se pravilima škole.

(5) Obavljanje dužnosti članova/ica savjetodavnog vijeća je dobrovoljno i bez naknade.

VIII. UČENICI /CE

Član 80.

(Status učenika/ica)

(1) Status učenika/ica srednje škole stiče se upisom u srednju školu.

(2) Redovni/a učenik/ica ima pravo i obavezu redovnog pohađanja nastave i izvršavanja školskih obaveza, ponašanja u skladu sa školskim propisima i odgovornog odnosa prema imovini škole, drugim učenicima/ama i uposlenicima/ama škole.

(3) Upis u srednju školu vrši se u skladu sa kriterijima koje donosi ministar/ica.

(4) Učenik/ca može steći izuzetan status paralelno upisujući i neko drugo zanimanje u istoj ili drugoj srednjoj školi, te steći drugo zanimanje polazući razliku predmeta u odnosu na nastavni plan i program po kojem se redovno obrazuje.

(5) Razliku predmeta iz stava (4) ovog člana utvrđuje nastavničko vijeće škole u kojoj je učenik/ica stekao/la izuzetan status, cijeneći podudarnost nastavnih planova i programa škole koju učenik/ica redovno pohađa i škole u kojoj je stekao/la izuzetan status.

(6) Uvjeti sticanja statusa iz stava (4) ovog člana utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar/ica.

(7) Učenik/ica može steći i specijalan status u skladu sa članom 88. ovog Zakona.

Član 81.

(Uvjeti za upis redovnih učenika/ca)

(1) Učenici/ce se upisuju u prvi razred srednje škole na osnovu javnog konkursa koji u dnevnim novinama objavljuje Ministarstvo, najkasnije dva mjeseca prije početka školske godine.

(2) Konkurs za upis redovnih učenika/ca u prvi razred srednje škole kao javne ustanove sadrži:

- a) broj kandidata/kinja po školama i zanimanjima
- b) kriterije za upis učenika/ca u prvi razred koji obavezno reguliraju žalbeni postupak

(3) Elemente iz stava (2) ovog člana utvrđuje Ministarstvo, pri čemu se uzima u obzir mišljenje udruženja poslodavaca i stanje na tržištu rada.

(4) Pravo upisa u prvi razred srednje škole u statusu redovnog/e učenika/ce imaju kandidati/kinje koji/koje pored ostalih uvjeta iz ovog Zakona ispunjavaju uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 18 godina života.

(5) Pravo upisa u prvi razred srednje škole za učenike/ce sa teškoćama u razvoju imaju kandidati/kinje koji/koje pored ostalih uvjeta iz ovog Zakona ispunjavaju uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 22 godine života.

Član 82.

(Upis učenika/ca koji su osnovno obrazovanje završili izvan Kantona)

(1) Učenici/ce državljanke ike Bosne i Hercegovine koji/koje su završili/le osnovnu školu u Bosni i Hercegovini izvan Kantona

upisuju se pod istim uvjetima kao i učenici/ce s područja Kantona.

(2) Učenici/ce strani državljani/ke nastavljaju obrazovanje u srednjoj školi pod istim uvjetima kao i državljani/ke Bosne i Hercegovine, ako ugovorima i drugim konvencijama nije drugačije određeno.

(3) Prilikom upisa u srednju školu, odnosno nastavka obrazovanja učenika/ca iz stava (2) ovog člana primjenjuju se odredbe članova 12. i 13. ovog Zakona.

Član 83. (Učenička knjižica)

(1) Srednja škola upisanim učenicima/ama izdaje učeničku knjižicu u kojoj se, pored ličnih podataka, evidentira uspjeh učenika/ca u učenju i vladanju i prati aktivnosti i napredovanje učenika/ca u toku obrazovno-odgojnog procesa.

(2) Učenička knjižica je javna isprava kojom se u toku srednjeg obrazovanja dokazuje status učenika/ce srednje škole.

(3) Obrazac učeničke knjižice propisuje ministar/ica.

Član 84. (Svjedodžba)

(1) O završenom razredu, odnosno obrazovanju, škola izdaje svjedodžbu.

(2) Učeniku/učenici koji/koja sa uspjehom položi maturalni, odnosno završni ispit, izdaje se diploma o završenoj školi.

(3) Sadržaj i oblik svjedodžbe i diplome propisuje ministar/ica.

(4) Škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome na osnovu podataka iz matične knjige.

Član 85. (Dopunski, popravni, razredni i maturalni ispit)

(1) Učenik/ca može polagati dopunski, popravni, razredni i maturalni ispit.

(2) Dopunski ispit se polaže iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljeg nastavka škole, te nakon provedenog postupka nostrifikacije, odnosno ekvivalencije. Nastavničko vijeće utvrđuje obim polaganja dopunskog ispita.

(3) Razredni ispit polažu redovni/e učenici/ce koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni/e

na kraju nastavne godine ili kada je učenik/ca opravdano izostao/la sa nastave više od jedne trećine planiranih sati u jednom polugodištu, odnosno obrazovanja ili vanredni/e učenici/ce iz svih predmeta jednog razreda, odnosno obrazovanja.

Član 86.

(Vanredni učenici/ce i ispitni rokovi)

(1) Srednja škola objavljuje u dnevnim novinama javni konkurs za upis vanrednih učenika/ca najmanje 15 dana prije početka školske godine.

(2) Konkurs i prijem vanrednih učenika/ca koji polažu razred u cjelini mora biti okončan do kraja septembra tekuće školske godine.

(3) Prijem zahtjeva i upis vanrednih učenika/ca za prekvalifikaciju, polaganje predmetnih, dopunskih, završnih i maturalnih ispita će se vršiti najkasnije trideset (30) dana prije početka svakog ispitnog roka, utvrđenog ovim zakonom i pravilnikom kojeg donosi ministar/ica.

(4) Status vanrednog/e učenika/ca stiče se upisom u odgovarajuću vrstu srednje škole.

(5) Vanredni/e učenici/ce obavezni/e su pohađati instruktivno- konsultativnu nastavu. Fond sati ove nastave za svaki predmet pojedinačno se utvrđuje odlukom nastavničkog vijeća u skladu sa relevantnošću predmeta za određeno zanimanje i u ukupnom zbiru ne može biti manji od 15% fonda sati propisanog nastavnim planom i programom za predmete koje je kandidat/kinja obavezan/na polagati.

(6) Srednja škola organizira u toku školske godine tri redovna ispitna roka (januarsko-februarski, junijski i augustovsko-septembarski ispitni rok), a po potrebi i jedan vanredni rok koji utvrđuje nastavničko vijeće srednje škole o čemu najkasnije 15 dana prije početka ovog ispitnog roka obavještava Ministarstvo i prosvjetnu inspekciju.

(7) U slučajevima nepravilnosti polaganja ispita za vanredne učenike/ce koje utvrdi nastavničko vijeće ili prosvjetna inspekcija, direktor/ica škole poništava ispit.

(8) Bliže propise o upisu, organizaciji nastave i polaganju ispita za vanredne učenike/ce donosi ministar/ica.

Član 87.
(Izvještaj o upisu)

(1) Srednja škola, kao javna ustanova je obavezna dostaviti izvještaj o izvršenom upisu redovnih i vanrednih učenika/ca ministru/ici, prosvjetnoj inspekciji, Pedagoškom zavodu i općini.

Član 88.
(Učenici/ce sa specijalnim statusom)

(1) Redovni/e učenici/ce u srednjoj školi mogu imati specijalni status.

(2) Specijalni status iz stava (1) mogu ostvariti učenici/ce koji su proglašeni/e perspektivnim i vrhunskim sportistima, izuzetnim umjetničkim talentima i nadarenim učenicima/ama s vrhunskim rezultatima na kantonalnom, federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju.

(3) Škola dodjeljuje specijalni status na osnovu odluke Ministarstva o proglašenju učenika/ce perspektivnim ili vrhunskim sportistom, odnosno odluke Ministarstva o proglašenju učenika/ce izuzetnim talentom i nadarenim/om učenikom/com, u skladu sa ostvarenim rezultatima.

(4) Specijalni status se potvrđuje odlukom škole na početku svake školske godine.

(5) Na osnovu odluke iz stava (4) ovog člana, srednja škola će učenicima/cama sa specijalnim statusom odobriti dugoročno ili kratkoročno odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima, u skladu s pravilima škole.

(6) Srednja škola će učenicima/ama sa specijalnim statusom dati mogućnost putem praćenja nastave i ocjenjivanja, odnosno organiziranjem instruktivno-konsultativne nastave i polaganja predmetnih ispita u toku školske godine, da završe odgovarajući razred.

Član 89.
(Predmetni i razredni ispit)

(1) Redovan učenik/ca koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem periodu i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao/la redovno pohađati nastavu i nije mogao/la biti ocijenjen/na iz jednog ili više predmeta, polaže predmetni ili razredni ispit.

(2) Nastavničko vijeće srednje škole može uputiti učenika/cu na razredni odnosno predmetni ispit ukoliko učenik/ca izostane više od 1/4 ukupnog fonda nastavnih sati predviđenih

nastavnim planom i programom, odnosno više od 1/4 godišnjeg fonda nastavnih sati iz određenog predmeta.

(3) Redovan učenik/ca iz stava (1) i (2) ovog člana podnosi nastavničkom vijeću molbu sa dokazima o opravdanosti razloga nepohađanja nastave, koje u svakom konkretnom slučaju donosi odluku, vodeći računa o najboljem interesu učenika/ca.

(4) Iz odredbi stava (1), (2) i (3) ovog člana izuzimaju se učenici/ce sa specijalnim statusom iz člana 88. ovog Zakona.

Član 90.
(Prestanak statusa redovnog učenika/ce)

(1) Status redovnog/e učenika/ce prestaje završetkom srednje škole.

(2) Učenik/ca gubi status redovnog učenika/ce u svim srednjim školama kada sa uspjehom ne završi razred nakon što je iskoristio/la prava iz člana 89. ovog Zakona.

(3) Status redovnog učenika/ce u srednjoj školi u koju je učenik/ca upisan/na za tekuću školsku godinu prestaje:

- a) ispisivanjem iz srednje škole
- b) isključenjem iz srednje škole
- c) napuštanjem srednje škole

Član 91.
(Ponavljanje razreda)

Redovan učenik/ca u toku ukupnog srednjoškolskog obrazovanja ima pravo dva puta ponavljati razred, s tim da isti razred može ponoviti samo jedanput.

Član 92.
(Preusmjeravanje učenika/ca)

(1) Redovan učenik/ca koji je tokom ukupnog dotadašnjeg srednjeg obrazovanja u učenju postigao/la uspjeh najmanje 4,00 i ima primjerno vladanje ima pravo podnijeti zahtjev za preusmjerenje na obrazovanje za zanimanje koje izabere, u istoj ili drugoj srednjoj školi.

(2) Ukoliko u toku obrazovanja učenik/ca zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred može se, uz njegov/njen i pristanak roditelja ili staratelja, preusmjeriti na obrazovanje za zanimanje sa jednostavnijim programom.

(3) Odluku za učenika/cu iz stava (1) i (2) ovog člana donosi nastavničko vijeće srednje

škole, posebno uzimajući u obzir Pedagoške standarde i normative.

(4) Preusmjeravanje iz st. (1) i (2) ovog člana podrazumijeva obavezu učenika/ce da polaže razliku predmeta, koju utvrđuje nastavničko vijeće srednje škole.

Član 93.

(Nastavak obrazovanja započeto u inostranstvu)

(1) Učenik/ca koji/koja je dio obrazovanja stekao/la izvan Bosne i Hercegovine može podnijeti zahtjev za upis u srednju školu Kantona uz ispunjenje uvjeta iz člana 12. ovog Zakona.

(2) Nastavničko vijeće škole kojoj je učenik/ca iz stava (1) ovog člana podnio/la zahtjev za upis, u svakom konkretnom slučaju cijeni osnovanost zahtjeva i mogućnost upisa, o čemu donosi odgovarajuću odluku.

(3) Na zahtjev iz stava (1) ovog člana, škola je obavezna donijeti pozitivnu odluku kojom se zahtjev prihvata, ukoliko je verificirana za isto ili srodno zanimanje i ukoliko prijem učenika/ca ne dovodi do kršenja Pedagoških standarda i normativa u dijelu kojim se propisuje broj učenika/ca u odjeljenju.

(4) Ukoliko nastavničko vijeće srednje škole donese negativnu odluku kojom se zahtjev iz stava (1) ovog člana odbija, obavezno je istu dostaviti podnosiocu zahtjeva, Ministarstvu i prosvjetnoj inspekciji.

(5) Odluka ministra/ice je konačna.

Član 94.

(Ispisivanje učenika/ce)

(1) Učenik/ca se može ispisati iz srednje škole:

- a) kada iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje
- b) kada prelazi u drugu srednju školu
- c) u drugim opravdanim slučajevima

(2) Učenik/ca iz stava (1) ovog člana može se ispisati iz srednje škole najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu.

(3) Maloljetnog/u učenika/cu ispisuju roditelji ili staratelji, a punoljetni/a učenik/ca se ispisuje sam/a, uz obavezu škole da pismeno obavijesti roditelja ili staratelja o ispisu učenika/ce.

(4) Pravo ispisa iz srednje škole, učenik/ca koji/koja ne nastavlja obrazovanje u drugoj školi,

može koristiti najviše tri puta, nakon čega gubi pravo na redovno obrazovanje.

(5) Srednja škola ispisanim učenicima/ama izdaje uvjerenje o uspjehu postignutom u toku školske godine do dana ispisa.

(6) Obrazac uvjerenja iz stava (5) ovog člana propisan je pravilnikom o vođenju školske dokumentacije i evidencije u srednjoj školi koji donosi ministar/ica.

Član 95.

(Isključenje učenika/ce)

(1) Učenik/ca se isključuje iz srednje škole kada:

- a) neopravdano izostane s nastave duže od 45 nastavnih sati
- b) neopravdano izostane 35 nastavnih sati i učini teži disciplinski prekršaj
- c) učini disciplinski prekršaj za koji je pravilima srednje škole predviđena mjera isključenja

(2) Učenik/ca koji je isključen/na iz srednje škole može nastaviti školovanje u drugoj srednjoj školi analognom primjenom rješenja iz člana 89., 90. i 91. ovog Zakona.

Član 96.

(Napuštanje srednje škole)

(1) Smatra se da je učenik/ca napustio srednju školu ukoliko u kontinuitetu izostane duže od dvije radne sedmice, a o razlogu izostanka škola ne bude obaviještena.

(2) Škola je obavezna pismenim putem obavijestiti roditelje ili staratelje učenika/ce iz stava (1) ovog člana o kontinuiranom izostajanju učenika/ce nakon izostajanja u trajanju od jedne radne sedmice.

(3) Odluku o napuštanju škole donosi nastavničko vijeće.

(4) Na odluku iz stava (3) ovog člana dopuštena je žalba u roku od tri (3) dana od dana dostavljanja odluke. Školski odbor je obavezan donijeti rješenje po žalbi u roku od sedam (7) dana od dana prijema žalbe.

Član 97.

(Praćenje razvoja učenika/ca)

(1) Srednja škola je obavezna da u toku obrazovanja sistematično prati razvoj učenika/ce, njegove/njene sklonosti i sposobnosti i vrednuje rezultate njegovog/njenog rada.

(2) Učenik/ca koji/koja iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u nekoj fizičkoj aktivnosti ili vježbi, ili ako bi takva vježba mogla ugroziti njegovo/njeno zdravlje, bit će privremeno ili trajno izuzet/a iz takvih aktivnosti.

(3) Odluku o izuzimanju učenika/ce iz određenih aktivnosti na period duži od dvije sedmice donijet će nastavničko vijeće škole na preporuku nadležne zdravstvene ustanove.

Član 98.

(Ocjenjivanje učenika/ce)

(1) Škola vrednuje i ocjenjuje svakog/ svaku učenika/cu u smislu uspjeha u nastavi i napredovanja, kao i ponašanja i discipline.

(2) Redovno ocjenjivanje u srednjoj školi je brojčano.

(3) Brojčane ocjene su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

(4) Ocjenjivanje u srednjoj školi je javno i kontinuirano.

(5) Prilikom ocjenjivanja u odjeljenjsku knjigu, uz brojčanu ocjenu upisuje se i datum.

(6) Zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno se izvodi na polugodištu i na kraju nastavne, odnosno školske godine.

(7) Učenici/ce sa teškoćama u razvoju koji/ koje ne mogu biti ocijenjeni/e na redovan način izuzimaju se iz stava (2), (3), (4), (5) i (6) ovog člana. Ovi/ove učenici/e ocjenjuju se u skladu sa stavom (1) ovog člana i njihovim sposobnostima.

(8) Učenici/ce iz stava (7) ovog člana dobijaju pismeni godišnji izvještaj koji opisuje rezultate učenika/ce u odnosu na ciljeve iz plana, umjesto godišnje svjedodžbe sa ocjenama.

(9) Bliži propis odnosno kriterije o napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika/ca donosi ministar/ica.

Član 99.

(Karakteristike učenika/ce)

(1) Pri prelasku učenika/ce iz jedne škole u drugu, pored redovnih ocjena, odnosno uz prepis ocjena, daju se i karakteristike učenika/ce u pisanoj formi ukoliko to zatraži učenik/ca, roditelj, odnosno staratelj ili škola u koju učenik/ca prelazi.

(2) Karakteristike iz stava (1) ovog člana daju se na osnovu mišljenja pedagoga/inje, psihologa/inje, razrednika/ce, odnosno odjeljenjskog vijeća,

a opisuju napredovanje, sklonosti, posebne osobine i druge relevantne podatke o učeniku/ci.

Član 100.

(Elementi zaključivanja ocjena i općeg uspjeha)

(1) Prilikom zaključivanja ocjena iz nastavnih predmeta, pored numeričkih ocjena koje je učenik/ca imao/imala tokom godine, uzima se u obzir pedagoška procjena nastavnika/ ice napredovanja, rada i zalaganja učenika/ce.

(2) Opći uspjeh učenika/ce utvrđuje se na osnovu zaključnih ocjena iz svih nastavnih predmeta na kraju oba polugodišta.

(3) Za učenike/ce upućene na popravni ispit, opći uspjeh se utvrđuje na način iz stava (1) ovog člana, nakon obavljenih ispita.

(4) Nastavničko vijeće sredinom oba polugodišta analizira realizaciju nastavnog plana i programa, sa osvrtom na kontinuitet ocjenjivanja.

Član 101.

(Prigovor na zaključnu ocjenu)

(1) Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima/ama javno u odjeljenju saopćava predmetni nastavnik/ca.

(2) Učenik/ca i njegovi roditelji odnosno staratelji imaju pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju nastavne godine.

(3) Prigovor se podnosi odjeljenjskom vijeću, u roku od dva dana od dana saopćenja ocjene, u skladu sa stavom (1) ovog člana. Prigovorom se može tražiti i izuzeće predmetnog nastavnika/ce u vezi sa stavom (7) ovog člana.

(4) Odjeljenjsko vijeće je obavezno svaki prigovor na prvoj narednoj sjednici razmotriti i o istom sačiniti mišljenje.

(5) Odjeljenjsko vijeće odmah dostavlja prigovor i mišljenje nastavničkom vijeću na odlučivanje.

(6) Nastavničko vijeće obavezno je da u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i mišljenja iz stava (5) ovog člana donese odgovarajuću odluku.

(7) Ako nastavničko vijeće donese odluku o usvajanju prigovora, koja podrazumijeva potrebu provjere znanja učenika/ce, ono imenuje i komisiju za provjeru znanja.

(8) Komisija iz stava (7) ovog člana obavezna je izvršiti provjeru znanja učenika/ce u roku od dva dana od dana donošenja odluke.

(9) Ocjena komisije je konačna.

(10) Ako nastavničko vijeće donese odluku o odbijanju prigovora, učenika/ce, roditelj/staratelj se može žaliti ministru/ici.

(11) Odluka ministra/ice na žalbu iz stav (10) ovog člana je konačna.

Član 102.

(Opći uspjeh učenika/ce)

(1) Učenik/ca je ostvario pozitivan opći uspjeh na kraju polugodišta, odnosno na kraju školske godine, ukoliko niti iz jednog predmeta nema zaključnu ocjenu nedovoljan (1).

(2) U svjedodžbe i druge dokumente u koje se upisuje opći uspjeh učenika/ce, pored ocjene odličan, vrlo dobar, dobar i dovoljan upisuje se i prosječna ocjena općeg uspjeha zaokružena na dvije decimale.

(3) Nakon zaokruživanja prosječne ocjene u skladu sa stavom (2) ovog člana učenik/ca je završio razred sa:

- a) odličnim uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50
- b) vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu od 3,50 do 4,49
- c) dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu od 2,50 do 3,49
- d) dovoljnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu od 2,0 do 2,49

(4) Učenik/ca nije završio/la razred, ako na kraju školske godine ima jednu ili više zaključnih ocjena nedovoljan (1).

Član 103.

(Popravni ispit i ponavljanje razreda)

(1) Učenik/ca koji/koja na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije zaključne ocjene nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit.

(2) Učenik/ca koji/koja na kraju nastavne godine ima tri ili više zaključnih ocjena nedovoljan (1) upućuje se da ponovi razred, ukoliko ne gubi status redovnog/e učenika/ce u skladu sa članom 90. ovog Zakona.

Član 104.

(Vladanje učenika/ce)

(1) U srednjoj školi ocjenjuje se vladanje učenika/ce.

(2) Vladanje učenika/ce se ocjenjuje na osnovu redovnosti pohađanja nastave i poštivanja učeničkih dužnosti propisanih pravilima škole.

(3) Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

(4) Ocjene iz vladanja utvrđuje odjeljenjsko, odnosno nastavničko vijeće na prijedlog razrednika/ce, na kraju prvog polugodišta i na kraju nastavne godine.

(5) Ocjena iz vladanja ne utiče na opći uspjeh učenika/ce.

Član 105.

(Završavanje dva razreda u toku jedne školske godine)

(1) Izuzetno, učeniku/ci koji/koja u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh sa prosječnom ocjenom 5,00 i ima primjerno vladanje može se na lični zahtjev, odnosno zahtjev roditelja ili staratelja odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine.

(2) Odluku o zahtjevu iz stava (1) ovog člana donosi nastavničko vijeće srednje škole.

(3) Bliži propis o napredovanju učenika/ce donosi ministar/ica.

Član 106.

(Izdavanje svjedodžbi i diploma)

(1) Na osnovu podataka iz dokumentacije i evidencije srednje škole, škola izdaje javne isprave.

(2) Vjerodostojnost javne isprave potvrđuje se potpisom ovlaštenog lica i ovjerava pečatom.

(3) Učeniku/ci koji/koja sa uspjehom završi razred, srednja škola izdaje svjedodžbu o završenom razredu.

(4) Učenik/ca koji/koja s uspjehom položi maturu, odnosno završni ispit, srednja škola izdaje odgovarajuću diplomu o završenoj srednjoj školi.

Član 107.

(Vođenje školske dokumentacije i evidencije)

(1) Srednja škola vodi dokumentaciju i evidenciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti.

(2) Direktor/ica i nastavnici/ce srednje škole su obavezni uredno i blagovremeno voditi dokumentaciju i evidenciju i odgovorni su za ažurnost njihovog vođenja.

(3) Srednja škola je dužna voditi jedinstvenu bazu podataka u elektronskoj formi.

(4) Bliži propis o sadržaju svjedodžbe, diplome i načinu vođenja dokumentacije i evidencije kao i jedinstvene baze podataka iz stava (3) ovog člana u srednjoj školi donosi ministar/ica.

Član 108.

(Priznanja, pohvale i nagrade)

Učeniku/ci koji/koja postiže izuzetne rezultate u obrazovno- odgojnom procesu, vannastavnim i drugim aktivnostima, srednja škola može dodjeljivati priznanja, pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilnikom koji donosi ministar/ica.

Član 109.

(Odgojno-disciplinske mjere)

(1) U toku školske godine učeniku/ci se izriču odgojno- disciplinske mjere za učinjene teže povrede učeničkih dužnosti kao što su:

- a) neopravdano izostajanje sa nastave u obimu koji je propisan pravilima škole
- b) prepravka podataka u svjedočanstvu, diplomi, đlačkoj knjižici i drugim javnim ispravama koje izdaje srednja škola
- c) dopisivanje podataka u evidenciji srednje škole
- d) krađa imovine škole, preduzeća, ustanove, učenika/ca ili nastavnika/ca, odnosno uposlenika/ca škole
- e) konzumiranje, podstrekavanje na konzumiranje, odnosno pomaganje učeniku/ci u upotrebi alkohola ili narkotika
- f) izazivanje, odnosno učestvovanje u tuči u prostorijama i dvorištu škole, na praktičnoj nastavi, na ekskurziji ili izletu, te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti
- g) posjedovanje oružja ili hladnog oruđa u prostorijama i dvorištu škole, na praktičnoj nastavi, na ekskurziji ili izletu, te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti
- h) izazivanje nacionalne, etničke ili vjerske netrpeljivosti

i) nemaran odnos prema radu, učenju i aktivnostima u srednjoj školi

j) neprimjeren odnos prema drugim učenicima/ama, uposlenicima/ama i školskoj imovini

k) i drugi slučajevi utvrđeni pravilima škole

(2) Odgojno-disciplinske mjere za teže povrede iz stava (1) ovog člana i lakše povrede propisane pravilima srednje škole su:

- a) ukor razrednika/ce, što povlači ocjenu iz vladanja "vrlodobro"
- b) ukor odjeljenjskog vijeća, što povlači ocjenu iz vladanja "dobro"
- c) ukor direktora/ce, što povlači ocjenu iz vladanja "zadovoljava"
- d) ukor nastavnčkog vijeća, što povlači ocjenu iz vladanja "loše"
- e) isključenje iz srednje škole

(3) Odgojno-disciplinske mjere iz tačke d) i e), stava (2) ovog člana izriče nastavničko vijeće posebnom odlukom.

(4) Na odluku nastavnčkog vijeća učenik/ca, roditelj/staratelj ima pravo žalbe školskom odboru u roku od 3 dana.

(5) U odlučivanju po žalbi iz stava (4) ovog člana školski odbor je obavezan dostaviti žalbu prosvjetnoj inspekciji na mišljenje u roku od osam dana od dana prijema žalbe, te nakon mišljenja ministarstva koje je obavezujuće, donijeti rješenje.

(6) Učeniku/ci kojem/kojoj je izrečena disciplinska mjera isključenja iz srednje škole, a koji/koja svojim ponašanjem ne ugrožava lica ni imovinu škole, škola je obavezna omogućiti pohađanje nastave i nakon izricanja mjere sve dok odluka školskog odbora ne postane konačna.

(7) Učenik/ca koji/koja je isključen/a iz škole ima pravo u toj školskoj godini polagati razredni ispit.

Član 110.

(Izricanje odgojno-disciplinskih mjera)

(1) Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja učeniku/ci u skladu sa članom 109. stav (2) ovog Zakona.

(2) Odgojno - disciplinska mjera odnosi se na školsku godinu za koju je izrečena, a u toku školske godine može se preinačiti.

(3) Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika/ca, ublažavanju i ukidanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, uključujući ocjenu iz vladanja koju ista povlači, kao i nadoknadi materijalne štete utvrđuju se pravilima škole.

Član 111.

(Upoznavanje sa pravima i dužnostima učenika/ce)

(1) Srednja škola je obavezna upoznati učenike/ce s njihovim pravima odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim Zakonom i pravilima srednje škole.

(2) Izvodi iz relevantnih propisa, u vezi sa stavom (1) ovog člana, obavezni su dio sadržaja oglasne ploče u srednjoj školi.

IX. UPOSLENICI/CE ŠKOLE

Član 112. (Definicija)

Uposlenici/ce u srednjoj školi su nastavnici/ce, stručni/e i drugi/e saradnici/e, administrativno-finansijsko, pomoćno i tehničko osoblje i drugi uposlenici/ce, kako je to propisano Pedagoškim standardima i normativima.

Član 113.

(Profil i stručna sprema nastavnika/ce)

(1) Nastavnik/ca u srednjoj školi je lice koje realizira nastavni plan i program i kojem je prvenstveni zadatak obrazovanje i odgoj učenika/ca.

(2) Profil i stručna sprema nastavnika/ca u srednjoj školi utvrđuje se nastavnim planom i programom za svaki predmet pojedinačno, u ovisnosti od vrste i tipa srednje škole, a profil i stručna sprema svih ostalih uposlenika/ca utvrđuju se pedagoškim standardima i normativima.

(3) Općeobrazovnu, stručno-teorijsku, praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada, u skladu sa stavom (2) ovog člana, u srednjoj školi izvode lica:

- a) sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora/ice, ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta
- b) sa završenim I ili II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na

nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta

(4) Praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada u srednjim školama izvode i nastavnici/ce sa završenim I ili II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa, VII, odnosno VI stepenom stručne spreme, u skladu sa nastavnim planom i programom, majstori/ce, poslovođe/tkinje, specijalisti/kinje instruktori/ce sa završenim najmanje V stepenom stručne spreme i sa pet godina radnog iskustva u struci i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta.

(5) Ako se praktična i nastava u okviru laboratorijskog rada realizira u privrednim ili drugim organizacijama, ugovorom srednje škole sa tom organizacijom se određuju lica zadužena za praćenje, realizaciju i ocjenjivanje učenik/ca iz predmeta praktične nastave.

(6) Na profil i stručnu spremlu lica koja su ugovorom iz stava (6) ovog člana određena za ocjenjivanje učenika/ca analogno se primjenjuju stavovi (3), (4) i (5) ovog člana.

(7) Učenicima/ama sa poteškoćama u razvoju, općeobrazovne predmete u srednjoj školi predaju nastavnici/e i defektolozi/ginje odgovarajućeg profila i stručne spreme u skladu sa nastavnim planom i programom.

(8) Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova pod neposrednim rukovodstvom nastavnika/ca, srednja škola može imati stručnog/u saradnika/cu u nastavi, u skladu sa Pedagoškim standardima i nastavnim planom i programom.

Član 114.

(Priprema i stručno usavršavanje)

(1) Nastavnik/ca u srednjoj školi ima slobodu u pedagoškom radu i poučavanju u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima.

(2) Nastavnik/ca ima obavezu da se uredno priprema za organizaciju i obavljanje neposrednog obrazovno-odgojnog rada, za sat, odnosno nastavnu jedinicu.

(3) Nastavnici/e, stručni i drugi saradnici/e obavezni su da se stručno usavršavaju i kontinuirano educiraju u toku cijelog radnog vijeka, s ciljem kvalitetnog praćenja, podsticanja

i pomaganja u obrazovanju i razvoju učenika/ca i obavljanja drugih poslova utvrđenih relevantnim propisima.

(4) Pravilnik o stručnom usavršavanju donosi ministar/ica.

(5) Nastavnici/e i stručni saradnici/e srednje škole mogu se udruživati u stručne aktive i udruženja na nivou škole i višim nivoima, s ciljem unapređenja rada, edukacije i saradnje na domaćem i međunarodnom planu.

Član 115. (Ostali uposlenici/e)

(1) Ostali uposlenici/e u srednjoj školi su: stručni saradnici/e u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika/ca, stručni saradnici/e za pravne i ekonomske poslove i ostalo osoblje.

(2) Stručni saradnici/e u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika/ca u srednjoj školi su: pedagog/ica, pedagog/ica-psiholog/ica, psiholog/ica, socijalni/a radnik/ica, bibliotekar/ka, rukovalac/teljica nastavnom tehnikom-programer/ka i koordinator/ica praktične nastave.

(3) Stručni saradnici/e za pravne i ekonomske poslove u srednjoj školi su: sekretar/ica, računovođa i zdravstveni/na radnik/ca.

(4) U ostalo osoblje spadaju uposlenici/e tehničko-higijenske službe i uposlenici/e na koje škola ima pravo po pedagoškim standardima i normativima, ovisno o specifičnostima uvjeta rada. Ovo osoblje je administrativno-tehnička podrška funkcioniranju srednje škole u cjelini.

(5) Broj ostalih uposlenika/ca i njihov profil i stručna sprema, propisani su Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje.

Član 116. (Način upošljavanja)

(1) Uposlenici/ce definiraju radni angažman ugovorom o radu.

(2) Nastavnici/e, stručni/e i drugi saradnici/e i drugi uposlenici/e upošljavaju se preuzimanjem nastavnika/ca, stručnih saradnika/ca i drugih uposlenika/ca iz drugih škola sa spiska uposlenika/ca za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba za osnovne i srednje škole koji se vodi u Ministarstvu, odnosno, na osnovu javnog konkursa koji raspisuje školski odbor.

(3) Ako se uposlenici/ce upošljavaju na osnovu javnog konkursa komisija za bodovanje koju imenuje školski odbor dostavlja rang listu direktoru/ci škole koji donosi odluku o prijemu kandidata/kinje.

(4) Na odluku direktora/ce kandidat/kinja ima pravo žalbe školskom odboru u roku od 7 dana.

(5) U odlučivanju po žalbi iz stava (4) ovog člana školski odbor je obavezan dostaviti žalbu prosvjetnoj inspekciji na mišljenje u roku od osam dana od dana prijema žalbe, te nakon mišljenja ministarstva koje je obavezujuće, donijeti rješenje.

(6) Kriterije o bodovanju kandidata za prijem u radni odnos donosi ministar/ica.

(7) Ukoliko u srednjoj školi kao javnoj ustanovi postoji upražnjeno radno mjesto, škola je dužna prvo preuzeti lice sa spiska uposlenika/ca za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba iz stava (1) ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.

(8) Ukoliko se popunjavanje upražnjelog radnog mjesta u skladu sa stavom (2) ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto se oglašava putem javnog konkursa, koji se provodi u skladu sa procedurama Pravila kojima se regulira upošljavanje.

Član 117. (Uposlenici/e za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba)

(1) Pravo na evidentiranje u spisak uposlenika/ca za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba iz člana 116 stav (2) ovog Zakona imaju uposlenici/e koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, kao i direktori/ce, u okviru svog profila i stručne spreme u osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama Kantona.

(2) Pravilnik kojim se definiraju kriteriji za proglašavanje uposlenika/ca za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba, te uvjete preuzimanja uposlenika/ca iz jedne škole u drugu donosi ministar/ica uz konsultacije sa sindikatom.

Član 118. (Privremeno angažiranje uposlenika/ce)

Uposlenici/ce u srednjoj školi u hitnim, odnosno vanrednim slučajevima, mogu biti angažirani/e na određeni vremenski period, koji shodno Zakonu o radu ne može biti duži od šest

mjeseci, pod uvjetom da se upražnjeno radno mjesto ne može popuniti u skladu sa članom 116. ovog Zakona.

Član 119. (Ljekarski pregled)

(1) Svaki uposlenik/ca srednje škole prije početka školske godine obavezan/a je obaviti sistematski ljekarski pregled u zdravstvenoj ustanovi i uvjerenje o ljekarskom pregledu dostaviti u srednju školu odnosno organizacionu jedinicu kod koje se nalazi njegov personalni dosije.

(2) U srednjoj školi ne može se dozvoliti bilo kakav angažman u nastavnom, odnosno radnom procesu licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti.

(3) Uposlenik/ca srednje škole za kojeg se utvrde zdravstvene anomalije iz stava (2) ovog člana, odmah po utvrđivanju datih činjenica bit će udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.

(4) Pravilima srednje škole preciznije se uređuje postupak prema uposleniku/ci iz stava (3) ovog člana i njegov/njen dalji radni status.

Član 120. (Praćenje rada uposlenika)

(1) Rad uposlenika/ca se sistemski prati i ocjenjuje na osnovu pravilnika koji, uz konsultacije sa sindikatom, donosi ministar/ica.

(2) Sastavni dio pravilnika iz stava (1) ovog člana su kriteriji za ocjenjivanje, napredovanje i sticanje posebnih zvanja nastavnika/ca, stručnih i drugih saradnika/ca.

Član 121. (Evaluacija rada nastavnog i rukovodnog osoblja)

(1) Srednja škola je obavezna svake školske godine provoditi postupak evaluacije rada rukovodnog i nastavnog osoblja, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih programa.

(2) Evaluacija rada rukovodnog i nastavnog osoblja provodi se u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar/ica.

(3) Srednje škole na osnovu odluke nastavničkog vijeća mogu provoditi evaluacionu anketu o radu nastavnog osoblja od strane učenik/

ica svake školske godine, a s ciljem unapređenja kvaliteta obrazovno-odgojnog rada.

(4) Evaluacijom se obavezno ocjenjuju: kvalitet nastave i interaktivnog odnosa učenik/ca-nastavno osoblje, korektnost u komunikaciji, odnos nastavnog osoblja prema učeniku/ci na nastavi i na provjerama znanja, kao i drugi elementi utvrđeni pravilnikom iz stava (2) ovog člana.

(5) Evaluacija rada rukovodnog i nastavnog osoblja je dio integralnog procesa uspostave sistema kvaliteta, odnosno samokontrole i unutrašnje ocjene kvaliteta.

(6) Rezultate vrednovanja rada uposlenika/ca srednja škola je obavezna analizirati i isti čine sastavni dio personalnog dosijea svakog uposlenika/ce srednje škole.

Član 122. (Zaštita prava uposlenika/ca)

(1) Zaštita prava uposlenika/ca u srednjoj školi ostvaruje se u skladu sa zakonom, pravilima i drugim aktima srednje škole.

(2) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa uposlenika/ca u srednjoj školi primjenju se odredbe Zakona o radu i Kolektivnog ugovora, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Član 123. (Odgovornost nosilaca funkcija u tijelima srednje škole i nastavnog, stručnog i drugog osoblja)

(1) Nosioci funkcija u tijelima srednje škole te nastavno, stručno i drugo osoblje imaju naglašenu društvenu odgovornost.

(2) Općim aktom srednje škole preciznije se regulira postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti lica iz stava (1) ovog člana, teže i lakše povrede obaveza, organi vođenja postupka, odgovornosti istih, kao i izricanje mjera.

(3) Postupak disciplinske odgovornosti protiv lica iz stava (1) ovog člana pokreće se za teže i lakše povrede obaveza utvrđene općim aktom srednje škole.

(4) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti nakon:

- a) isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca
- b) isteka godine dana od dana kad je povreda učinjena

(5) U slučaju kada je protiv lica iz stava (1) ovog člana potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog Zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više, srednja škola je obavezna donijeti odluku o suspenziji tih lica iz nastavnog procesa do okončanja krivičnog postupka.

(6) Licima iz stava (5) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (5) ovog člana srednja škola je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa i u pismenoj formi obavijestiti Ministarstvo.

(7) Srednja škola je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu rukovodnog, nastavnog, stručnog i drugog osoblja koji je predao dokumenta ili izjave tokom postupka prijave na konkurs, za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni.

Član 124.

(Obaveza verifikacije nastave)

(1) U školi na određeno vrijeme mogu biti uposleni nastavnici/e ili stručni/e saradnici/e koji/koje nemaju propisane kvalifikacije, ali imaju odgovarajući stepen školske spreme, pod uvjetom da se na javni konkurs nije prijavio kandidat/kinja koji/koja ispunjava propisane uvjete, u skladu sa Zakonom o radu.

(2) Nastava koju izvode nastavnici/e iz stava (1) ovog člana se verificira u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar/ica.

Član 125.

(Pripravnici/ce)

(1) Lice koji prvi put zasniva radni odnos na poslovima nastavnika/ce, stručnog/e ili drugog/ druge saradnika/ce ima status pripravnika.

(2) Škola je dužna, odmah po njegovom/njenom stupanju na posao, pripravniku/ci izdati rješenje o pripravničkom stažu sa rokom polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora/icu.

(3) Po završetku pripravničkog staža, pripravnik/ca je obavezan/na polagati ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručni ispit.

Član 126.

(Stručni ispit)

(1) Program osposobljavanja za samostalan odgojno-obrazovni rad, stažiranje, profil i stručna sprema mentora/ice, sastav komisije, način i troškovi polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije reguliraju se pravilnikom koji donosi ministar/ica.

(2) Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje ministar/ica.

Član 127.

(Lica koja nemaju završen nastavnički fakultet)

(1) U skladu sa nastavnim planom i programom u srednjoj školi mogu se angažirati lica sa radnim iskustvom ili bez radnog iskustva u nastavi koja nemaju završen nastavnički fakultet.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana koja imaju položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta obavezna su položiti stručni ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad.

(3) Lica iz stava (1) ovog člana u čijem studiju nije bila zastupljena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta, obavezna su položiti navedenu grupu predmeta i stručni ispit za samostalan obrazovno-odgojni rad.

(4) Licima iz st. (2) i (3) ovog člana škola je dužna odmah po stupanju na posao izdati rješenje o pripravničkom stažu, odnosno rješenje o stažiranju, sa rokom polaganja ispita za samostalan obrazovno-odgojni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora, a licima iz stava (3) i rješenje o obavezi polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke grupe predmeta.

(5) Rok za polaganje ispita grupe predmeta iz stava (3) ovog člana je 12 mjeseci od dana stupanja na rad ovih lica.

(6) Lica iz stava (3) ovog člana odmah nakon što polože pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta uz uvjet da su obavili pripravnički staž u propisanom trajanju, stiču pravo polaganja stručnog ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad.

(7) Rok za polaganje stručnog ispita za lica iz stava (3) ovog člana je šest mjeseci od

dana položenog posljednjeg ispita pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke grupe predmeta, odnosno šest mjeseci od posljednjeg dana obavljenog pripravničkog staža, u protivnom im prestaje radni odnos u toj školi.

Član 128.

(Volonterski rad)

(1) Nastavnicima/ama, stručnim i drugim saradnicima/ama bez radnog iskustva, u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom srednja škola može omogućiti stručno osposobljavanje za samostalan odgojno-obrazovni rad, bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad).

(2) Na volontere iz stava (1) ovog člana, analogno se primjenjuju odredbe člana 124. i 125. ovog Zakona.

Član 129.

(Raspored radnog vremena)

(1) Raspored radnog vremena nastavnika/ica u okviru četrdesetsatne radne sedmice utvrđuje direktor/ica, u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima.

(2) Nastavnik/ca općeobrazovne i stručno-teorijske nastave, u okviru četrdesetsatne radne sedmice ima 25 sati neposrednog obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi.

(3) Nastavnik praktične nastave u okviru četrdesetsatne radne sedmice ima 28 sati neposrednog obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi.

(4) Neposredni obrazovno-odgojni rad podrazumijeva sate redovne, dopunske, dodatne i instruktivne nastave, vrijeme za pregled pismenih zadataka/programa, razredništvo-sat odjeljenske zajednice, vođenje sekcije ili drugih oblika vannastavnih aktivnosti. Norma sati redovne nastave po predmetima utvrđuje je Pedagoškim standardima i normativima.

(5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, direktor/ica može iz opravdanih razloga utvrditi da nastavnik/ca ima do 30 sati neposrednog obrazovno-odgojnog rada, u periodu ne dužem od jednog polugodišta u toku jedne školske godine.

(6) Raspored radnog vremena za ostale uposlenike/ce utvrđuje direktor/ica u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima.

Član 130.

(Godišnji odmor uposlenika/ca)

(1) Uposlenici/ce koriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta učenika/ca.

(2) Dužina trajanja godišnjih odmora utvrđuje se općim aktom srednje škole shodno Zakonu o radu i Kolektivnom ugovoru za djelatnost srednjeg obrazovanja.

(3) Izuzetno, uposlenici/e koji/koje ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta, mogu koristiti godišnji odmor do 30. juna naredne godine.

X. EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 131.

(Evidencija i javne isprave)

(1) Škola vodi dokumentaciju i evidenciju o obrazovnom radu škole i to:

- a) matičnu knjigu
- b) registar uz matičnu knjigu
- c) ljetopis
- d) knjigu evidencije o odgojno-obrazovnom radu
- e) evidenciju o ispitima
- f) evidenciju o uspjehu učenika/ica na kraju školske godine
- g) evidenciju o izdanim svjedodžbama i diplomama
- h) evidenciju o podjeli predmeta na nastavnike/ca

(2) Škola trajno čuva matičnu knjigu, registar i ljetopis.

(3) Na osnovi dokumentacije i evidencije škola izdaje javne isprave.

(4) Javne isprave u smislu ovog Zakona su:

- a) izvještaj
- b) dačka knjižica
- c) ispisnica
- d) uvjerenje
- e) svjedodžba
- f) diploma

(5) Obrazac javne isprave propisuje ministar/ica.

XI. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNI NADZOR

Član 132. (Nadzor)

(1) Nadzor u smislu ovog Zakona podrazumijeva: nadzor nad zakonitošću rada srednjih škola, inspeksijski nadzor i stručni nadzor.

(2) Stručni nadzor nad radom javnih ustanova i ustanova iz oblasti srednjeg obrazovanju vrši Pedagoški zavod.

(3) U vršenju nadzora iz stava (1) ovog člana Ministarstvo:

- a) pokreće postupak za ocjenu zakonitosti rada i općih akata srednjih škola
- b) donosi odluku o zabrani rada srednje škole ako ne ispunjava uvjete za rad utvrđene zakonom, Pedagoškim standardima i normativima i drugim provedbenim aktima ili ne ostvaruje zakonom utvrđene ciljeve i zadatke
- c) nalaže izvršenje zakonom, odlukom Skupštine i Vlade utvrđenih obaveza
- d) pokreće inicijativu za izmjenu Zakona, podzakonskih, provedbenih i drugih akata
- e) preduzima druge mjere za koje je ovlašteno zakonom.

(4) Ministarstvo je obavezano donijeti akt o poništenju odnosno obustaviti od izvršenja odluku tijela srednje škole u roku od 60 dana od dana saznanja za tu odluku, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima.

(5) Nakon donošenja odgovarajućeg akta iz stava (4) ovog člana dalji postupak se provodi u skladu sa zakonom.

(6) Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i drugih propisa relevantnih za oblast srednjeg obrazovanja vrše odgovarajuće službe u skladu sa vlastitim propisima.

Član 133. (Inspeksijski nadzor)

(1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona, podzakonskih i općih akata iz oblasti srednjeg obrazovanja i s tim u vezi preduzimanje odgovarajućih mjera vrše prosvjetni inspektori u skladu sa Zakonom o prosvjetnoj inspekciji.

(2) Inspeksijski nadzor iz stava (1) ovog člana posebno se odnosi na:

- a) postupanje srednje škole u pogledu primjene ovog Zakona, drugih propisa i akata koje donosi ministar/ica, te općih akata
- b) primjenu standarda koje određuje Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
- c) kontrolu stručne zastupljenosti nastave odgovarajućim profilom i stručnom spremom nastavnog kadra, utvrđenih ovim zakonom i nastavnim planom i programom
- d) rad stručnih organa škole
- e) upotrebu odobrenih nastavnih planova i programa, udžbenika i drugih nastavnih sredstava
- f) upis učenika/ca u školu
- g) izricanje odgojno-disciplinskih mjera prema učenicima/ama
- h) primjenu zakonskih i drugih odredaba koje se odnose na statusna pitanja učenika/ca
- i) vođenje relevantne dokumentacije i evidencije
- j) kontrolu javnih isprava, općih i pojedinačnih akata škole i drugih akata koja se odnose na rad organa koje kontrolira
- k) kontrolu upisa u registar koji vodi Ministarstvo i upisa u sudski registar
- l) pravo i obavezu prosvjetnog inspektora/ice na izricanje mjera i utvrđivanje rokova za njihovo izvršenje u skladu sa zakonom
- m) podnošenje prijave nadležnom organu za učinjeno krivično djelo ili privredni prijestup odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka
- n) utvrđivanje potrebe za zaposlenikom/com, objavu oglasa, odnosno natječaja, izbor kandidata/kinja, zasnivanje radnoga odnosa, raspored na poslove za koje je zasnovan radni odnos, te zaduživanje radnim obavezama u skladu s ugovorom o radu
- o) utvrđivanje prestanka potrebe za radom zaposlenika/ce, osiguravanje njegovih/njenih prava, otkazivanje ugovora o radu i prestanak radnoga odnosa
- p) ostvarivanje prava, obaveze i odgovornosti iz radnoga odnosa u skladu sa zakonom, drugim propisom i općim aktom nadzirane ustanove
- r) da li imenovanje direktora/ice provedeno na propisan način i u propisanome postupku,

- te ispunjava li direktor/ica, svoje dužnosti i obaveze
- s) da li sastav, način imenovanja, odnosno izbora i trajanje mandata članova/ca školskog odbora ili drugoga kolegijalnog tijela koje upravlja nadziranom ustanovom u skladu sa zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju i pravilima
- t) da li osnivanje i sastav stručnih i drugih tijela nadzirane ustanove u skladu sa zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju, pravilima i općim aktom.
- g) provjeru učeničkih postignuća u skladu sa standardima znanja koje propisuje Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
- h) praćenje stručnog usavršavanja nastavnika/ca, stručnih saradnika/ca u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika/ca (prisustvovanje ogledno-uglednim satima, seminarima i sl.)
- i) praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika/ca, stručnih saradnika/ca u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika/ca i direktora/ica srednje škole

j) predlaganje Ministarstvu i nadležnim organima preduzimanje neophodnih mjera za oklanjanje nepravilnosti, nedostataka, te za unapređivanje odgojno- obrazovnog i stručnog rada

Član 134.

(Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć)

(1) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć obuhvata aktivnosti u vezi sa organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom nastavnika/ca, stručnih i drugih saradnika/ca i direktora/ica u školi radi unapređivanja obrazovno- odgojnog rada.

(2) Stručni nadzor obavljaju stručni/e savjetnici/e Pedagoškog zavoda.

(3) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć iz stava (1) ovog člana posebno se odnosi na:

- a) instruktivni i savjetodavni rad sa nastavnicima/ama, stručnim i drugim saradnicima/ama i direktorom/icom u vezi sa obavljanjem dužnosti i pomaganje u provedbi obrazovno - odgojnih aktivnosti (održavanje ogledno-uglednih sati, seminara i sl.)
- b) pružanje stručne pomoći u planiranju i organizaciji obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika/ca, a posebno nadarenih učenika/ca
- c) praćenje primjene nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika i metoda obrazovnog rada i s tim u vezi njihovo usavršavanje, u skladu sa tehnološkim razvojem i potrebama tržišta rada
- d) prisustvovanje izvođenju nastave, ispita i drugih oblika odgojno - obrazovnog rada
- e) vrednovanje kvaliteta rada srednje škole, odnosno doma učenika/ca
- f) učestvovanje u pripremi, izvođenju i ocjenjivanju novih oblika i metoda rada

Član 135.

(Izveštaji o nadzoru)

(1) Akti koje u obavljanju inspekcijskog nadzora donosi prosvjetni inspektor/ica dostavljaju se licima i organima definiranim u Zakonu o prosvjetnoj inspekciji.

(2) Izveštaj o izvršenom stručnom nadzoru iz člana 134. ovog Zakona dostavlja se direktoru/ici srednje škole, ministru/ici.

(3) Bliži propis o stručnom nadzoru, vrednovanju i stručnoj pomoći donosi ministar/ica.

Član 136.

(Obaveza škole pri vršenju nadzora)

Srednja škola je obavezna da u svim segmentima omogući nesmetano obavljanje nadzora od strane Ministarstva, te inspekcijskog i stručnog nadzora.

XII. ORGAN UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I KONTROLE POSLOVANJA

Član 137.

(Definicija)

(1) Organ upravljanja u srednjoj školi je školski odbor.

(2) Organ rukovođenja u srednjoj školi je direktor/ica.

(3) Organ kontrole poslovanja u srednjoj školi je nadzorni odbor.

Član 138.**(Nadležnost školskog odbora)**

- (1) Školski odbor imenuje Vlada.
- (2) Nadležnosti školskog odbora su:
- a) donošenje pravila srednje škole
  - b) donošenje godišnjeg programa rada srednje škole za tekuću godinu i izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada za prethodnu godinu
  - c) donošenje razvojnog plana
  - d) donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna
  - e) donošenje općeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i drugih općih akata u skladu sa relevantnim propisima
  - f) donošenje svog programa rada i izvještaja o svom radu koji podnosi osnivaču
  - g) imenovanje i razrješenje direktora/ica kao i zaključivanju ugovora o radu i prestanku rada direktora/ice srednje škole
  - h) imenovanje komisije za utvrđivanje prijedloga za izbor uposlenika/ca škole
  - i) korištenje sredstava preko iznosa određenog relevantnim propisima
  - j) žalbama i prigovorima uposlenika/ca na rješenje o ocjeni rada i drugim pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa
  - k) rješavanje po žalbi učenika/ca, odnosno roditelja ili staratelja učenika/ca
  - l) utvrđivanje prijedloga plana upisa učenika/ca u prvi razred
  - m) verificiranje konačne liste primljenih učenika/ca u prvi razred
  - n) žalbama i prigovorima koji se odnose na rad direktora/ice škole
  - o) usmjeravanje, kontroliranje i ocjenjivanje rada direktora/ice
  - p) razmatranje prijedloge odluka, preporuke i prijedloge koje se upute školskom odboru i preduzimanje odgovarajućih mjera
  - r) rješavanje svih pitanja odnosa s osnivačem
  - s) i drugi poslovi u skladu sa relevantnim propisima i pravilima srednje škole

Član 139.**(Sastav, imenovanje školskog odbora)**

(1) Školski odbor srednje škole, srednjoškolskog i školskog centra kao javne ustanove broji pet članova/ica i to: jedan predstavnik/ca osnivača kojeg/koju predlaže Ministarstvo, jedan predstavnik/ca lokalne zajednice, jedan predstavnik/ca vijeća roditelja i dva predstavnika/ce škole.

(2) Broj članova/ca srednje škole kao ustanove utvrđuje se aktom o osnivanju srednje škole, a u njegovom sastavu je obavezan predstavnik/ca Ministarstva.

(3) Predstavnik osnivača:

- a) mora imati najmanje VII stepen stručne spreme ili prvi ciklus studija po bolonjskom procesu
- b) ne može biti uposlenik/ca škole
- c) ne može biti roditelj učenika/ce koji/koja pohađa tu školu
- d) ne može biti direktor/ica škole registrirane u Kantonu

(4) Školski odbor po svom sastavu treba odražavati etnički sastav učenika/ca i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice u kojoj škola djeluje.

(5) Predsjednika/cu i članove školskog odbora javne ustanove imenuje i razrješava Vlada u skladu sa kriterijima koje donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva, a predsjednika/cu i članove/ice školskog odbora kao ustanove, imenuje i razrješava osnivač.

(6) Imenovanje članova/ica školskog odbora iz reda osoblja škole, roditelja i lokalne zajednice vrši se u skladu sa obavezujućim prijedlozima koje daju navedene predstavničke grupe.

(7) Procedure predlaganja i izbora članova školskog odbora iz reda osoblja škole i roditelja bliže se određuju Pravilima škole.

(8) Člana/icu školskog odbora iz reda lokalne zajednice predlaže općinski načelnik.

(9) U slučaju kada je protiv lica koji je član školskog odbora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog Zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više, srednja škola je obavezna obavijestiti o tome osnivača radi donošenja odluke o suspenziji tih lica do okončanja krivičnog postupka.

(10) O licima iz stava (9) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela, srednja škola obavezna je obavijestiti osnivača, odnosno Ministarstvo radi donošenja odluke o njihovom razrješenju.

Član 140. **(Rad školskog odbora)**

(1) Način rada školskog odbora regulira se poslovníkom o radu.

(2) Obavljanje dužnosti člana/ice školskog odbora je dobrovoljno i besplatno.

(3) Školski odbor bira se na period od 4 godine sa mogućnošću jednog reizbora.

(4) Procedure za imenovanje članova/ica školskog odbora počinju najkasnije pet mjeseci prije isteka mandata.

(5) Konstituirajuću sjednicu školskog odbora saziva direktor/ica najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja ministra/ice o imenovanju školskog odbora.

(6) Ministar/ica donosi pravilnik u vezi sa izborom, nadležnostima i radom školskih odbora.

Član 141. **(Razrješenje članova školskog odbora)**

(1) Status člana/ice školskog odbora prestaje istekom mandata.

(2) Mandat člana/ice školskog odbora iz reda roditelja, iz reda uposlenika/ca i predstavnika/ica lokalne zajednice škole prestaje najkasnije u roku od 60 dana od dana prestanka statusa redovnog učenika/ce čiji je on roditelj, odnosno prestanka statusa uposlenika/ce u datoj školi, odnosno isteka mandata predstavnika/ice lokalne zajednice.

(3) Odmah nakon nastupanja okolnosti iz stava (2) ovog člana, srednja škola je obavezna provesti proceduru popune te pozicije i o tome obavijestiti Ministarstvo, a ako je istekao mandat predsjedniku/ici, Vlada će popuniti tu poziciju.

(4) Vlada će razriješiti članove školskog odbora, odnosno školski odbor i prije isteka mandata u slučajevima:

- a) kada se utvrdi da član/ica ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i pravilima srednje škole
- b) kada se utvrdi da školski odbor ne obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu sa

zakonom, aktom o osnivanju i pravilima srednje škole i ne postupi po nalogu Ministarstva

c) u drugim slučajevima predviđenim pravilima srednje škole.

(5) Odluku o razrješenju školskog odbora donosi Vlada, te u skladu sa zakonom imenuje vršioce dužnosti u roku od 30 dana od dana dostave prijedloga.

(6) U slučaju razrješenja člana/ce školskog odbora, odnosno razrješenju školskog odbora iz stava (1) i (4) ovog člana, mandat novom članu/ci, odnosno školskom odboru traje do isteka mandata razriješenog člana/ice, odnosno razriješenog školskog odbora.

(7) Članovi/ce školskog odbora koji/koje su razriješeni/ne u slučajevima utvrđenim u stavu (4) ovog člana ne mogu biti imenovani/ne u školske odbore osnovnih i srednjih škola Kantona. Evidenciju ovih lica vodi Ministarstvo.

Član 142. **(Nadzorni odbor)**

(1) Nadzorni odbor obavlja kontrolu poslovanja srednje škole.

(2) Nadzorni odbor srednje škole, srednjoškolskog i školskog centra kao javne ustanove broji tri člana/ice i to: jedan predstavnik/ca kojeg predlaže ministar/ica, jedan predstavnik/ca kojeg predlaže općina, jedan predstavnik/ca kojeg predlažu uposlenici/ce škole.

(3) Izuzetno iz stava (2) ovog člana nadzorni odbor srednje škole, srednjoškolskog i školskog centra kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji tri člana/ice i to: jedan predstavnik/ca osnivača, jedan predstavnik/ca kojeg predlaže ministar/ica i jedan predstavnik/ca kojeg/koju predlažu uposlenici/ce škole.

(4) Broj članova/ca nadzornog odbora srednje škole kao ustanove utvrđuje se aktom o osnivanju srednje škole.

(4) Predsjednika/cu i članove/ce nadzornog odbora srednje škole kao javne ustanove imenuje i razrješava ministar/ca, a predsjednika/cu i članove/ce nadzornog odbora škole kao ustanove imenuje i razrješava osnivač.

(6) Na rad nadzornog odbora analogno se primjenjuju odredbe člana 140. ovog Zakona.

(7) Obavljanje dužnosti člana/ice nadzornog odbora je dobrovoljno i besplatno.

(8) Ministar/ca donosi pravilnik u vezi sa izborom, nadležnostima i radom nadzornih odbora.

Član 143. (Izbor direktora/ice)

(1) Za direktora/icu srednje škole može biti imenovano lice koje, osim općih uvjeta, u pogledu stručne spremlje ispunjava uvjete za nastavnika/cu ili pedagoga/icu škole u koju konkurira i ima najmanje 8 godina radnog iskustva i od toga najmanje 5 godina na poslovima u nastavi ili na pedagoško-psihološkim poslovima, te ima najmanje VII stepen stručne spremlje, odnosno završen I ili II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa.

(2) Direktora/icu srednje škole kao javne ustanove, čiji je osnivač Kanton imenuje i razrješava školski odbor, na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost ministra/ce.

(3) Direktora/icu srednje škole kao ustanove čiji osnivač nije Kanton imenuje i razrješava školski odbor na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost osnivača.

(4) Direktor/ica srednje škole se imenuje na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora, uz ograničenje od najviše dva uzastopna mandata u istoj školi.

(5) Uposleniku/ici srednje škole koji/koja se imenuje za direktora/icu škole sa područja Kantona, prava i obaveze iz radnog odnosa, koji podrazumijevaju prethodno radno mjesto, miruju najduže do kraja prvog mandata. Postupak mirovanja prava i obaveza se pokreće na lični zahtjev koji se podnosi školskom odboru u roku od sedam dana od dana imenovanja.

(6) Na prava i obaveze uposlenika/ca iz stava (4) ovog člana primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona i kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja, kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa, a koje nisu utvrđene ovim Zakonom.

(7) Školski odbor je obavezan razriješiti dužnosti direktora/icu i prije isteka mandata zbog dokazanog kršenja Zakona ili profesionalne nekompetentnosti te u skladu sa Zakonom o ustanovama.

(8) Ukoliko direktor/ica škole nije imenovan/a, odnosno ukoliko je razriješen/a prije isteka mandata, školski odbor će u roku od 8(osam) dana iz reda nastavnika/ca ili stručnih saradnika/

ca škole imenovati vršioca/teljicu dužnosti direktora/ice uz suglasnost ministra/ice, na period koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana imenovanja i raspisati javni konkurs za izbor i imenovanje direktora/ice.

(9) Ministar/ica će imenovati vršioca dužnosti direktora škole u slučaju da školski odbor ne imenuje vršioca/teljicu dužnosti direktora/ice u skladu sa stavom (8) ovog člana.

(10) Vršilac/teljica dužnosti direktora/ice mora ispunjavati sve uvjete propisane u stavu (1) ovog člana i ima sva prava i obaveze direktora/ice škole.

(11) Za direktora/icu i vršioca/teljicu dužnosti direktora/ice ne može se imenovati:

- a) lice za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je alkoholičar/ka, odnosno ovisnik/ca o narkoticima
- b) lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti
- c) lice protiv kojeg je potvrđena optužnica ili izrečena pravosnažna presuda ili mjera za jedno ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog Zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više.

Član 144.

(Postupak imenovanja direktora/ice)

(1) Školski odbor donosi odluku o raspisivanju konkursa za izbor direktora/ice najmanje tri mjeseca prije isteka mandata direktora/ice.

(2) Školski odbor raspisuje konkurs za izbor direktora/ice u dnevnim novinama koje izlaze na području Bosne i Hercegovine.

(3) Školski odbor je dužan razmotriti prijave i predložiti jednog/jednu od prijavljenih kandidata/kinja koji/koja ispunjava uvjete konkursa za imenovanje direktora/ice, te zatražiti saglasnost ministra/ice.

(4) Obaveza školskog odbora je da uz zahtjev za davanje saglasnosti, ministru/ici dostavi sve blagovremene i potpune prijave sa kompletnom dokumentacijom, u roku od deset dana od dana sačinjavanja prijedloga.

(5) Nakon dobijanja saglasnosti od ministra/ice za jednog od kandidata/kinja koji/koja ispunjava uvjete konkursa, školski odbor donosi odluku o izboru direktora/ice.

(6) Odluka školskog odbora je konačna.

(7) Ukoliko ministar/ica u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva za davanje saglasnosti ne odluči o podnesenom zahtjevu, smatraće se da je dao saglasnost za predloženog kandidata/kinju.

(8) Ako ministar/ica donese akt o odbijanju davanja saglasnosti za bilo kojeg/koju od kandidata/kinja sa dostavljene liste, školski odbor donosi odluku o raspisivanju novog konkursa i uz prethodnu saglasnost ministra/ice imenuje vršioca/teljicu dužnosti direktora/ice.
(9) Direktor/ica škole bira se na period od četiri godine i po isteku mandata može biti ponovo izabrana/a na još jedan mandat.

(10) Ukoliko direktor/ica prije isteka mandata ispunji uvjete za penziju/mirovinu, dužan/a je najmanje tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa pokrenuti proceduru raspisivanja konkursa za izbor imenovanje novog/e direktora/ice.

(11) Mandat direktora/ice počinje od dana stupanja na dužnost.

Član 145.

(Odluka školskog odbora javne ustanove)

(1) Školski odbor donosi odluku o imenovanju direktora/ice škole nakon dobijanja saglasnosti ministra/ice.

(2) Školski odbor donosi odluku o imenovanju direktora/ice, ako je na sjednici prisutno najmanje tri člana.

(3) Školski odbor donosi odluku o imenovanju direktora/ice većinom glasova od ukupnog broja članova/ica školskog odbora.

(4) Član/ica školskog odbora koji/koja se prijavio/la na konkurs za izbor direktora/ice ne može učestvovati u raspravi i glasanju o izboru direktora/ice.

(5) Ako član/ica školskog odbora bude izabran/a za direktora/icu škole, danom stupanja na dužnost prestaje mu/joj mandat u školskom odboru.

(6) Član/ica školskog odbora koji/koja je u rodbinskoj vezi do drugog koljena sa bilo kojim licem koje ispunjava uvjete konkursa ne učestvuje u odlučivanju o izboru direktora/ice škole.

(7) Školski odbor će pismenim putem obavijestiti sve učesnike/ce konkursa o odluci o imenovanju direktora/ice, u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

(8) Odluku o izboru i imenovanju direktora/ice škole potpisuje predsjednik/ca školskog odbora.

(9) Školski odbor je dužan u roku od osam dana od dana imenovanja direktora/ice odluku o imenovanju dostaviti Ministarstvu.

(10) Učesnik/ca konkursa koji/koja je nezadovoljan/na odlukom o izboru direktora/ice škole ima pravo pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 146.

(Odluka školskog odbora ustanove)

(1) Školski odbor ustanove imenuje direktora/icu škole bez saglasnosti ministra/ice.

(2) Lice koje se imenuje za direktora/icu ustanove mora ispunjavati uvjete iz člana 138. ovog Zakona.

Član 147.

(Prestanak dužnosti direktora/ice)

(1) Dužnost direktora/ice prestaje:

- a) istekom mandata
- b) na lični zahtjev – ostavkom
- c) sticanjem uvjeta za prestanak radnog odnosa
- d) razrješenjem
- e) ako je ocijenjen/a ocjenom nezadovoljava, u skladu sa propisima o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju vaspitača/ica, nastavnika/ica, stručnih saradnika/ica i direktora/ica u predškolskim ustanovama, u osnovnim i srednjim školama i domovima učenik/ca

(2) Odluku o prestanku dužnosti direktora/ice donosi školski odbor.

(3) Inicijativu za razrješenje direktora/ice škole mogu pokrenuti:

- a) ministar/ica
- b) školski odbor
- c) lokalna zajednica
- d) savjet roditelja škole

(4) Inicijativa za razrješenje direktora/ice dostavlja se školskom odboru.

(5) Školski odbor je dužan da u roku od 15 dana razmotri inicijativu za razrješenje direktora/ice, utvrditi da li su ispunjeni uvjeti predviđeni za razrješenje propisani ovim zakonom, te mišljenje uputi prosvjetnoj inspekciji.

(6) Nakon mišljenja Ministarstva koje je obavezujuće, školski odbor donosi rješenje i obavještava predlagача inicijative.

Član 148.

(Razrješenje direktora/ice)

(1) Školski odbor razriješit će dužnosti direktora/icu prije isteka mandata ako:

- a) utvrdi da ne izvršava obaveze predviđene zakonom
- b) utvrdi da je škola, odnosno direktor/ica odgovoran za prekršaj predviđen ovim Zakonom
- c) je nadležni organ utvrdio da je škola, odnosno direktor/ica odgovoran/a za privredni prijestup ili je počinio/la krivično djelo u vršenju dužnosti
- d) je nadležni organ utvrdio da škola ne ostvaruje godišnji program rada
- e) je nadležni organ utvrdio da direktor/ica ne preduzima mjere za ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja.
- f) ne postupi po nalogu, odnosno mjeri nadležnog organa za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti
- g) nadležni organ utvrdi da direktor/ica raspolaže sredstvima škole, školskim prostorom, opremom i imovinom škole na nezakonit način
- h) direktor/ica predlaganjem nezakonitih odluka, nepotpunim, neblagovremenim i netačnim obavještavanjem ili sazivanjem sjednica, suprotno poslovniku, ometa rad organa upravljanja i zaposlenih
- i) ne preduzima odgovarajuće mjere prema uposleniku/ci koji ne izvršava svoje radne obaveze
- j) se u školi vodi evidencija i izdaju javne isprave suprotno zakonu
- k) škola ne osigura čuvanje propisane evidencije i dokumentacije
- l) škola ne provodi mjere sigurnosti i zaštite učenika/ca
- m) škola naplati od učeniku/ci upisninu ili nadoknadu štete suprotno zakonu
- n) vrši prijem uposlenika/ca suprotno zakonu
- o) ne omogući obavljanje upravnog, stručno-pedagoškog i inspekcijskog nadzora i ne otkloni nedostatke utvrđene tim pregledom

p) škola dostavi Ministarstvu netačne podatke o broju odjeljenja, učenika/ca, sati i uposlenika/ca

r) se u školi obračun plate vrši suprotno važećim zakonskim propisima i kolektivnom ugovoru

s) škola ne izda svim uposlenicima/ama rješenje o 40-satnoj radnoj sedmici i ako se uposlenicima/ama svakog mjeseca ne uručuje obračunski list za platu

š) škola izvrši upis učenika/ca suprotno zakonu i planu upisa

t) škola obavi ispite suprotno zakonskim propisima i pravilnicima

u) učini težu povredu radnih obaveza utvrđenih za nastavnika/cu

(2) Ako školski odbor ne postupi u skladu sa stavom (1) ovog člana, ministar/ica će na osnovu inicijative i utvrđivanja uvjeta iz stava (1) ovog člana naložiti školskom odboru da provede postupak razrješenja direktora/ice u roku od 30 dana.

(3) Ako Školski odbor ne postupi u skladu sa stavom (2) ovog člana, ministar/ica će razriješiti direktora/icu i imenovati vršioca/teljicu dužnosti direktora/ice, najduže na period od šest mjeseci.

(4) Vlada će razriješiti školski odbor koji nije postupio u skladu sa stavom (2) ovog člana, te u skladu sa zakonom imenovati vršioc/e/teljice dužnosti.

Član 149.

(Rapoređivanje direktora/ice kojem/kojoj je istekao mandat)

(1) Direktor/ica škole kojem/kojoj je prestala dužnost zbog isteka mandata raspoređuje se na radno mjesto sa kojeg je postavljen/na na dužnost direktora/ce u istoj ili drugoj školi.

(2) Ako nema slobodnog radnog mjesta, jer je u vrijeme vršenja mandata direktora/ice na njegovo/njeno prethodno radno mjesto primljen drugi zaposlenik/ca ili je radno mjesto ukinuto, lice iz stava 1. ovog člana raspoređuje se na mjesto koje odgovara njegovom/njenom nivou obrazovanja i stručnom zvanju u određenoj oblasti u istoj ili drugoj školi.

(3) Ako nema slobodnog radnog mjesta u istoj ili drugoj školi, lice iz stava 1. ovog člana ostaje neraspoređeno i ostvaruje pravo na platu u visini koju je ostvarilo za mjesec koji je prethodio

mjesecu u kojem mu je prestala dužnost, a najduže šest mjeseci.

(4) Ukoliko je direktoru/ici škole prestala dužnost razrješenjem ili na lični zahtjev - ostavkom, a ne može biti raspoređen/na na radno mjesto koje odgovara njegovom/njenom nivou obrazovanja i vrsti stručne spreme, prestaje mu/joj radni odnos, uz isplatu otpremnine u skladu sa Zakonom o radu i drugim važećim propisima.

Član 150.

(Zamjena direktora/ice za vrijeme odsustva)

(1) Ako je direktor /ica opravdano odsutan/na duže od mjesec dana, direktor/ica uz saglasnost ministra/ice ovlašćuje lice iz reda zaposlenih, koje ispunjava uvjete predviđene članom 138. ovog Zakona, da ga/je mijenja do njegovog/njenog povratka na dužnost, a najduže do šest mjeseci.

Član 151.

(Poslovi direktora/ice)

(1) Direktor/ica srednje škole je odgovoran/na za zakonitost rada i sručni rad škole.

(2) Direktor/ica srednje škole, osim poslova i zadataka utvrđenih ovim zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- a) predlaže razvojni plan i godišnji program obrazovno-odgojnog rada srednje škole nakon čijeg donošenja je odgovoran/na za njegovo provođenje
- b) predlaže finansijski plan škole
- c) raspoređuje uposlenike/ce na poslove za koje je zasnovan radni odnos i sa njima zaključuje ugovor o radu, odnosno donosi rješenja o prestanku ugovora o radu ili premještanju na drugo radno mjesto
- d) utvrđuje raspored uposlenika/ica škole na određene poslove, u skladu sa općim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u školi
- e) utvrđuje raspored radnog vremena uposlenika/ica
- f) utvrđuje raspored sati
- g) drži ogleđno - ugledni sat jedanput u školskoj godini
- h) podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada školskom odboru, osnivaču, Pedagoškom zavodu i

ministru/ici, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine

- i) podnosi izvještaj iz tačke h) ovog člana općini
- j) utvrđuje preliminarnu rang-listu učenika/ca primljenih u prvi razred, na prijedlog komisije za prijem učenika/ca u prvi razred
- k) rješava po žalbama i prigovorima na rad uposlenika/ica
- l) odgovoran je za izvršenje naloga Ministarstva, prosvjetnog inspektora/ice i stručnog/e savjetnika/ce u slučaju nedoličnog ponašanja zaposlenika/ca i njihovog negativnog uticaja na učenike/ce i druge zaposlenike/ce
- m) izvršava odluke školskog odbora i nastavničkog vijeća
- n) podnosi finansijski izvještaj školskom odboru i osnivaču
- o) planira, organizira i odgovara za ostvarivanje nastavnog plana i programa
- p) organizira i brine se o osiguranju kvaliteta i unapređivanju obrazovno-odgojnog rada
- r) organizira pedagoško-instruktivni uvid i nadzor i poduzima mjere za unapređivanje i usavršavanje rada zaposlenika /ca
- s) saziva i rukovodi sjednicama nastavničkog vijeća, usmjerava i usklađuje rad stručnih organa u školi
- t) organizira provođenje ispita, upisa i ocjenjivanja učenika/ca u školi u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima
- u) odgovoran/na je za izdavanje svjedočanstava, diploma i drugih dokumenata, kao i za uredno vođenje i čuvanje odjeljenskih i matičnih knjiga, ljetopisa škole i drugih dokumenata škole
- v) saraduje sa vladinim, nevladinim i drugim organizacijama uz saglasnost Ministarstva

Član 152.

(Suspendija direktora/ce)

(1) U slučaju kada je protiv direktora/ce potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog Zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, srednja škola je obavezna obavijestiti osnivača radi donošenja odluke o suspendiji do okončanja krivičnog postupka.

(2) U slučaju kršenja Zakona, profesionalne nekompetentnosti ili nemarnosti, školski odbor je obavezan po hitnom postupku suspendirati direktora/cu škole, do konačnog rješenja u skladu sa zakonom. Suspendirani/na direktor/ca ostvaruje prava u skladu sa Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja i u skladu sa članom 120. ovog Zakona.

(3) Za vrijeme suspenzije školski odbor će imenovati vršioca/teljicu dužnosti direktora/ce iz reda zaposlenih škole, koji/koja ispunjava uvjete iz stava (1) člana 141. ovog Zakona.

Član 153. **(Sekretar/ica škole)**

(1) Srednja škola ima sekretara/icu škole, koji/koja obavlja upravne, administrativne, normativno-pravne i druge pravne i organizacijske poslove, a čiji su profil i stručna sprema propisani Pedagoškim standardima i normativima.

(2) Sekretar /ica škole je obavezan/na polagati stručni ispit.

(3) Bliži propis o stručnom ispitu iz stava (2) ovog člana donosi ministar/ica.

XIII. STRUČNI ORGANI

Član 154. **(Sastav stručnih organa)**

U srednjoj školi formiraju se stručni organi:

- a) nastavničko vijeće, kojeg čine svi nastavnici/ce i stručni/e saradnici/e koji učestvuju u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika/ca
- b) odjeljenjsko vijeće, kojeg čine svi nastavnici/ce koji izvode nastavu u datom odjeljenju i
- c) stručni aktiv nastavnika/ca određenih nastavnih oblasti

Član 155. **(Nadležnost nastavničkog vijeća)**

(1) Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- a) na prijedlog direktora/ice utvrđuje konačan prijedlog godišnjeg programa rada srednje škole
- b) prati realiziranje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje

- c) na prijedlog direktora/ice utvrđuje podjelu predmeta na nastavnike/ce, razredništvo i voditelje/ice sekcija
- d) na prijedlog odjeljenjskog vijeća utvrđuje potrebu uvođenja posebnog oblika nastave (dopunska, instruktivna, konsultativna, dodatna i sl.)
- e) utvrđuje obim i raspored instruktivno-konsultativne nastave za vanredne učenike/ce
- f) analizira izvještaje odjeljenjskih vijeća o uspjehu učenika/ca i radu odjeljenjskih vijeća i donosi odgovarajuće odluke i mjere
- g) odlučuje o žalbama i prigovorima na zaključne ocjene iz člana 98. ovog Zakona
- h) na prijedlog direktora/ice utvrđuje sastav komisija za polaganje ispita i raspored polaganja ispita koji se u skladu sa ovim zakonom obavljaju u školi
- i) utvrđuje obavezu polaganja razrednih, predmetnih i dopunskih ispita koji se u skladu sa ovim zakonom obavljaju u školi
- j) razmatra izvještaje o polaganju ispita i s tim u vezi donosi odgovarajuće odluke
- k) donosi odluke o organizaciji obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi i preduzima mjere za unapređivanje tog rada
- l) razmatra zahtjeve za prelazak učenika/ca iz jedne srednje škole u drugu shodno članu 87., 88., 89., 90. ovog Zakona
- m) utvrđuje prijedlog i razmatra izvještaje o realizaciji programa stručnog usavršavanja uposlenika/ca
- n) utvrđuje program rada stručnih organa i komisija
- o) razmatra izvještaje o izvršenom stručnom i inspeksijskom nadzoru
- p) odlučuje o zahtjevima učenika/ca
- r) razmatra prijedlog direktora/ice i odjeljenjskog vijeća u vezi sa izricanjem pohvala, odgojno disciplinskih mjera i donosi odgovarajuće odluke
- s) utvrđuje prijedlog posebnih programa za nadarene učenike/ce
- t) proglašava učenika generacije
- u) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature

v) obavlja i druge poslove predviđene Zakonom, pravilima škole i drugim relevantnim propisima

(2) Kriterije za proglašenja učenika/cu generacije pravilnikom propisuje ministar/ica.

(3) Sjednicama nastavničkog vijeća predsjedava direktor/ica škole.

Član 156.

(Nadležnosti odjeljenjskog vijeća)

(1) Odjeljenjsko vijeće obavlja slijedeće poslove:

a) kontinuirano prati rad i napredovanje učenika/ca u odjeljenju

b) prati realizaciju nastavnog plana i programa

c) prati razvoj učenika/ca i predlaže izbor programa za nadarene učenike/ce i izbor programa i oblika nastave za učenike/ce koji imaju poteškoće u savladavanju nastavne građe

d) analizira rad nastavnika/ca i stručnih saradnika/ca i predlaže mjere za unapređivanje njihovog i ukupnog obrazovno-odgojnog rada

e) ujednačava kriterije i pristup nastavnika/ca u obrazovno-odgojnom procesu

f) predlaže, odnosno izriče odgojno-disciplinske mjere

g) donosi mišljenje po prigovoru shodno članu 96. ovog Zakona i isto dostavlja nastavničkom vijeću na odlučivanje

h) na osnovu zaključnih ocjena utvrđuje opći uspjeh učenika/ca

i) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima srednje škole i drugim relevantnim propisima

(2) Sjednicama odjeljenjskog vijeća predsjedava razrednik/ca.

Član 157.

(Stručni aktivni)

(1) U srednjoj školi formiraju se stručni aktivni koje čine nastavnici/ce određenih nastavnih oblasti.

(2) Sjednicama stručnog aktiva predsjedava voditelj/ica stručnog aktiva

(3) Voditelja/icu stručnog aktiva bira stručni aktiv na period od jedne godine

(4) Stručni aktiv obavlja slijedeće poslove:

a) prati realizaciju nastavnog plana i programa i predlaže mjere za njegovo unapređivanje

b) predlaže inovacije i izmjene nastavnog plana i programa u skladu s tehnološkim i naučnim razvojem i dostignućima u toj oblasti

c) ujednačava kriterije i pristup u radu nastavnika/ca u obrazovno-odgojnom procesu

d) daje prijedlog direktoru/ici u vezi s podjelom predmeta na nastavnike/ce

e) učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika/ca

f) učestvuje u radu asocijacije stručnih aktiva srednjih škola iz iste nastavne oblasti

g) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature za potrebe srednje škole

h) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima srednje škole i drugim relevantnim propisima

(5) Pored stručnih aktiva iz stava (1) ovog člana u srednjoj školi po istim principima se formira i u okviru propisanih poslova, radi pedagoško-psihološko-socijalna služba.

Član 158.

(Poslovnik o radu)

Bliže odredbe o radu stručnih organa srednje škole utvrđuju se poslovnikom o radu stručnih organa koji donosi nastavničko vijeće.

XIV. ORGANIZIRANJE UČENIK/CA I RODITELJA

Član 159.

(Vijeće učenika/ca)

(1) Vijeće učenika/ca škole bira se svake godine i čine ga predstavnici/ce odjeljenjskih zajednica.

(2) Učenici/ce u školi mogu formirati i udruženje učenika/ca pojedinih razreda.

(3) Vijeće učenika/ca bira predsjednika/cu, zamjenika/icu predsjednika/ice i sekretara/icu većinom glasova članova/ica vijeća.

(4) Vijeće učenika/ca učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

a) odvijanjem nastavnog procesa

b) organiziranjem vannastavnih aktivnosti

c) organiziranjem izleta i ekskurzija

d) učešćem učenika/ca u saradnji škole sa društvenom zajednicom

- e) organiziranjem pomoći za učenike/ce sa teškoćama u razvoju
- f) prevencijom maloljetničke delinkvencije
- g) drugim aktivnostima utvrđenim pravilima škole

(5) Predsjednik/ca vijeća učenika/ca ili član kojeg on/ona odredi može prisustvovati sjednicama stručnih organa i organa upravljanja na kojima se raspravlja o pitanjima značajnim za učenika/cu, bez prava na odlučivanje.

(6) Način rada vijeća učenika/ca regulira se poslovnikom koji donosi vijeće učenika/ca uz saglasnost direktora/ice, koji je obavezan učenicima/ama pružiti stručnu pomoć pri formiranju vijeća učenika/ca.

(7) Broj članova/ica, način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika/ca utvrđuje se pravilima škole.

Član 160.

(Prava i obaveze roditelja/staratelja/usvojitelja)

(1) Roditelji/staratelji/usvojitelji djece, kao najodgovorniji za njihov pravilan odgoj i razvoj imaju pravo i obavezu da se staraju o njihovom odgoju i obrazovanju.

(2) Prava i obaveze koje proističu iz te uloge roditelja/staratelja/usvojitelja ostvaruju se u skladu sa zakonom i ostalim propisima.

(3) Roditelji/staratelji/usvojitelji imaju pravo ovlastiti, izjavom ovjerenom kod nadležnog općinskog organa, drugo lice da umjesto njega prisustvuje roditeljskim sastancima odnosno informacijama.

Član 161.

(Vijeće roditelja škole)

(1) Vijeće roditelja srednje škole bira se svake školske godine, a čini ga po jedan roditelj iz svakog odjeljenja škole.

(2) Vijeće roditelja škole bira predsjednika/cu i zamjenika/cu predsjednika/ce većinom glasova, a prvu sjednicu vijeća saziva direktor/ica škole.

(3) Vijeće roditelja učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

- a) unapređivanjem uvjeta rada škole i odgojno-obrazovnog procesa
- b) povezivanjem škole s ostalim institucijama u nastavnim i vannastavnim aktivnostima

c) biranjem predstavnika/ca roditelja u školski odbor od prijavljenih kandidata/kinja

d) učešćem u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni i odgojni rad u školi, posebno s ciljem praćenja i preveniranja maloljetničke delinkvencije

e) razvijanjem komunikacija i odnosa između učenika/ca, nastavnika/ca i roditelja

f) drugim poslovima utvrđenim pravilima škole i drugim relevantnim aktima.

(4) Način rada vijeća roditelja regulira se poslovnikom koji donosi vijeće roditelja uz saglasnost direktora/ice.

(5) Predsjednik/ca vijeća roditelja ili član kojeg on/ona odredi može prisustvovati sjednicama stručnih organa na kojima se raspravlja o pitanjima značajnim za učenika/ce i roditelje, bez prava na odlučivanje.

Član 162.

(Vijeće roditelja srednjih škola Kantona)

(1) S ciljem unapređivanja ukupnog odgojno-obrazovnog rada u srednjim školama formira se Vijeće roditelja srednjih škola Kantona.

(2) Vijeće roditelja iz stava (1) ovog člana čini po jedan predstavnik/ca roditelja iz svake srednje škole Kantona, kojeg predlaže vijeće roditelja škole.

(3) Vijeće roditelja učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

- a) unapređivanjem uvjeta rada škola
- b) povezivanjem škola s ostalim institucijama u nastavnim i vannastavnim aktivnostima
- c) učešćem u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni rad u školama, posebno programa koji se odnose na suzbijanje maloljetničke delinkvencije
- d) razvijanjem komunikacija i odnosa između učenika/ca, nastavnika/ca i roditelja
- e) drugim poslovima utvrđenim relevantnim aktima

(4) Način rada vijeća roditelja srednjih škola Kantona regulira se poslovnikom koji donosi vijeće roditelja uz saglasnost ministra/ice.

XV. DOM UČENIKA/CA**Član 163.****(Djelatnost i organizacija doma učenika/ca)**

(1) Dom učenika/ca je ustanova u kojoj se osigurava obrazovanje i odgoj, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika/ca srednjih škola.

(2) Dom učenika/ca se može organizirati kao posebna ustanova ili kao jedinica u sastavu srednje škole.

(3) Na dom učenika/ca analogno se primjenjuju sve odredbe ovog Zakona kojima se reguliraju: status srednje škole što podrazumijeva osnivanje, rad i prestanak rada, godišnji program rada i izvještaj, nadzor nad radom, prijem učenika/ca, prava i obaveze učenika/ca, nastavnika/ca i stručnih saradnika/ca, organi upravljanja, rukovođenja i kontrole poslovanja, opći akti, vođenje dokumentacije i evidencije i drugo.

Član 164.**(Pedagoški standardi i normativi za dom učenika/ca)**

(1) Za osnivanje domova učenik/ca osnivač je dužan da, pored općih uvjeta utvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za dom učenik/ca.

(2) Pedagoške standarde i normative iz stava (1) ovog člana donosi Vlada.

Član 165.**(Rad doma učenika/ca)**

(1) Poslovi, ciljevi, zadaci, sadržaj, vrsta i obim obrazovno-odgojnih aktivnosti u domu učenika/ca utvrđuju se programom obrazovno-odgojnog rada.

(2) Jedinstveni program obrazovno-odgojnog rada za sve domove učenika/ca donosi ministar/ica.

(3) Bliži propis o radu doma učenika/ca, odnosno uvjete za prijem učenika/ca, finansiranje smještaja i prehrane u učeničkim domovima donosi ministar/ica.

Član 166.**(Pravila doma)**

(1) Dom učenika/ca ima pravila doma učenika/ca, koja donosi školski/upravni odbor.

(2) Pravila doma učenika/ca iz stava (1) ovog člana, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- a) stručno usavršavanje odgajatelja/ica i stručnih saradnika/ca
- b) saradnju doma učenika/ca sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama
- c) način upisa i prijema u dom učenika/ca
- d) zdravstvenu zaštitu učenika/ca u domu
- e) druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu

Član 167.**(Stručni organi doma učenika)**

(1) Stručni organ doma učenika/ca je pedagoško vijeće koje čine svi odgajatelji/ice i stručni/e saradnici/e doma učenika/ca.

(2) Dom učenika/ca može imati i druge stručne organe koje formira u ovisnosti od svojih potreba, u skladu s pravilima doma.

(3) Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika/ca utvrđuju se pravilima doma učenika/ca.

Član 168.**(Odgajatelj/ica i direktor/ica)**

(1) Odgajatelj/ica u domu učenika/ca može biti lice koje ispunjava uvjete za nastavnika/cu, pedagoga/icu ili psihologa/inju u srednjoj školi, sa završenim VII stepenom stručne spreme, odnosno najmanje I ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa.

(2) Za direktora/icu doma učenika/ca može biti imenovano lice koje pored općih uvjeta ispunjava uvjete za odgajatelja/icu u domu učenika/ca i ima završen najmanje VII stepen stručne spreme, odnosno najmanje I ili II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa, te koje se ističe organizacionim sposobnostima i moralnim kvalitetima i ima najmanje 8 godina radnog iskustva, od čega najmanje 5 godina u odgojno-obrazovnom radu.

XVI. SINDIKAT ŠKOLE**Član 169.****(Organiziranje sindikata u srednjoj školi i domu učenika/ca)**

(1) U srednjoj školi i domu učenika/ca se može organizirati sindikat.

(2) Srednja škola i dom učenika/ca su dužni omogućiti rad i djelovanje sindikata u skladu sa propisima kojima se reguliraju radni odnosi.

(3) Odnosi između sindikata škole/doma učenika/ca i poslodavca, reguliraju se zakonom, Kolektivnim ugovorom, pravilima škole/doma učenika/ca i drugim propisima relevantnim za ovu oblast.

XVII. POTREBE I INTERESI KANTONA U SREDNJEM OBRAZOVANJU**Član 170.****(Potrebe i interesi Kantona)**

(1) U smislu ovog Zakona, potrebe i interesi Kantona u ostvarivanju obrazovanja i odgoja učenika/ca u srednjim školama na teritoriji Kantona su:

- a) organiziranje općeg i stručnog obrazovanja na osnovu dostignuća savremene nauke, tehnologije i društvenog razvoja za sticanje znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja
- b) unapređivanje djelatnosti srednjeg obrazovanja i osiguranje uvjeta rada škole u skladu sa propisima i kretanjima na tržištu rada
- c) osiguravanje dostupnosti srednjeg obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika/ca, a posebno nadarenih učenika/ca koji postižu natprosječne rezultate
- d) organiziranje takmičenja učenika/ca
- e) stipendiranje redovnih učenika/ca
- f) stručno usavršavanje nastavnika /ca
- g) dopunsko obrazovanje i prekvalificiranje odraslih
- h) izdavanje školskih udžbenika i priručnika
- i) učestvovanje učenika/ca u realiziranje Dana Kantona i drugih društveno korisnih manifestacija i projekata

j) praćenje i unapređivanje aktivnosti udruženja, ustanova i organizacija od interesa za srednje obrazovanje.

(2) Sredstva za ostvarivanje interesa i realizaciju aktivnosti iz stava (1) ovog člana osiguravaju se iz Budžeta Kantona i učešćem drugih pravnih i fizičkih lica u njihovom finansiranju.

Član 171.**(Imovina)**

(1) Srednja škola stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.

(2) Nepokretnosti i druga imovina srednje škole osigurana od osnivača za osnivanje i rad srednje škole imovina je osnivača, ako aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.

(3) Imovina stečena obavljanjem registrirane djelatnosti srednje škole kao i imovina stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način svojina je srednje škole koja je tu imovinu stekla.

(4) Imovina iz stava (3) ovog člana može se sticati samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja osnovne djelatnosti i ne može biti korištena u cilju promjene statusa srednje škole ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili same srednje škole.

(5) Imovina iz stava (2) i (3) ovog člana ne može se otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a može se koristiti samo u cilju obavljanja registrirane djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

(6) Imovina srednje škole kao javne ustanove se amortizira u skladu sa zakonom.

XVIII. FINANSIRANJE SREDNJEG OBRAZOVANJA**Član 172.****(Obaveza osiguravanja sredstava)**

(1) Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje škole, njen rad u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za srednju školu.

(2) Osnivač je obavezan finansirati, odnosno sufinansirati slijedeće:

- a) plaće i naknade svih uposlenika/ca
- b) stručno usavršavanje i obuku uposlenika/ca

- c) obrazovanje djece sa teškoćama u razvoju
- d) rad sa nadarenim učenicima/ama i školska takmičenja učenika/ca
- e) rad eksperimentalne srednje škole
- f) prijevoz učenika/ca iz člana 182. ovog Zakona
- g) troškove nastave i druge materijalne troškove
- h) tekuće i investiciono održavanje objekata i opreme

Član 173.

(Finansiranje rada škola)

(1) Rad škola finansira se na slijedeći način:

- a) škola čiji je osnivač Skupština Kantona finansira se iz budžeta Kantona i drugih izvora u skladu sa zakonom
- b) škola čiji je osnivač općinsko vijeće, finansira se iz budžeta općine i drugih izvora u skladu sa zakonom
- c) škola čiji su osnivači Skupština Kantona i općinsko vijeće, finansira se iz budžeta Kantona i budžeta općine i drugih izvora u skladu sa zakonom
- d) škola čiji je osnivač domaće i/ili strano fizičko lice ili pravno lice, finansira se iz sredstava osnivača
- e) škola čiji je osnivač domaće ili strano fizičko lice ili pravno lice, a za čijim radom je Skupština Kantona iskazala javni interes, može se finansirati iz sredstava osnivača i sredstava budžeta Kantona
- f) vjerska škola čiji je osnivač crkva ili vjerska zajednica, a za čijim je radom Skupština Unsko-sanskog kantona iskazala javni interes, finansira se iz sredstava osnivača i sredstava budžeta Kantona.

(2) Finansiranje škola iz tačke c), e) i f) se vrši na osnovu ugovora o međusobnim pravima i obavezama i odgovornostima osnivača.

(3) Vlastiti prihodi škole koji su kao takvi definirani posebnim propisima, raspodjeljuju se na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima, pravilima i usvojenim finansijskim planom škole.

Član 174.

(Sticanje prihoda)

(1) Pored sredstava koja osigurava osnivač iz člana 163. ovog Zakona srednja škola može obavljati komercijalnu djelatnost i sticati prihod

pod uvjetom da ne ugrozi osnovnu registriranu djelatnost:

- a) prodajom proizvoda, pružanjem intelektualnih, zanatskih i drugih usluga, održavanjem kurseva i sl.
- b) organiziranjem vanrednih ispita za sticanje srednjeg obrazovanja
- c) iz zakupnina
- d) iz legata, poklona i zavještanja
- e) donacijom pravnih i fizičkih lica
- f) drugih izvora u skladu sa zakonom i registriranom djelatnošću srednje škole

(2) Kriteriji za sticanje sredstava na način iz stava (1) ovog člana, kao i njihova raspodjela reguliraju se pravilnikom koji donosi ministar/ica.

Član 175.

(Kriteriji za finansiranje)

Rad srednjih škola kao javnih ustanova finansira se iz Budžeta Kantona na osnovu Odluke sa kriterijima finansiranja koje na prijedlog Ministarstva donosi Vlada.

XIX. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINA NA PODRUČJU KANTONA U OBLASTI SREDNJEG OBRAZOVANJA

Član 176.

(Samoupravni djelokrug općina)

(1) Općina u okviru samoupravnog djelokruga na svom području:

- a) bira predstavnika/cu u školski i nadzorni odbor
- b) pokreće inicijativu za osnivanje i ukidanje škola
- c) izrađuje zbirne izvještaje o upisu učenik/ca, radu i uvjetima rada škola
- d) učestvuje u zadovoljenju materijalnih i prostornih potreba škola
- e) ostvaruje saradnju sa direktorima/cama i roditeljima učenika/ca škola
- f) u koordinaciji sa Ministarstvom i srednjim školama uspostavlja saradnju škola sa školama u drugim gradovima i inozemstvu
- g) osigurava i pomaže realiziranje javnih, kulturnih i sportskih manifestacija u školama na području općine

h) učestvuje u uspostavljanju i realiziranju saradnje škola sa nevladinim i drugim organizacijama

XX. KAZNE NE ODREDBE

Član 177.

(Kazne za teže prekršaje srednje škole)

(1) Novčanom kaznom od 3.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, odnosno dom učenik/ca ako:

- a) ne primjenjuje zakon kojim se ograničava, odnosno zabranjuje upotrebe duhanskih proizvoda (član 7.)
- b) otpočne s radom prije nego što je to propisano (član 26. i 27.)
- c) izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju protivno važećim propisima ili na drugi način zloupotrijebi pečat srednje škole (član 27. ovog zakona)
- d) izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio ili odobrio nadležni organ (član 38. i 39. ovog zakona)
- e) organizira rad po odgovarajućem programu srednje škole izvan svog sjedišta i počne s radom prije nego što ispuni uvjete za rad (član 32. ovog zakona)
- f) prekine nastavu bez odobrenja ministra/ce (član 45. ovog zakona)
- g) ako se u srednjoj školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva bez odobrenja nadležnog organa (član 54. ovog zakona)
- h) obavi prijemne dopunske, popravne, razredne, vanredne, maturalne, majstorske i završne ispite suprotno donesenim propisima (član 60., 64., 65., 66., 85. i 86. ovog zakona)
- i) ne organizira nastavu za vanredne polaznike (član 86. ovog zakona)
- j) ne dostavi izvještaj o upisu redovnih i vanrednih učenik/ca ministru/ci i prosvjetnoj inspekciji (član 87. ovog zakona)
- k) pri sticanju i korištenju prihoda ne postupa u skladu sa propisima (član 173. ovog zakona)
- l) ne utvrdi potrebe za zaposlenikom, ne objavi oglas, odnosno natječaj, izabere kandidata/kinju bez zakonom propisane procedure i s njim/njom zasnuje radni odnos (član 116.)

m) ako se utvrdi da se ne ostvaruju prava, obaveze i odgovornosti iz radnoga odnosa u skladu sa zakonom, drugim propisom i općim aktom nadzirane ustanove, a osobito pravo na rad na poslovima za koje je sklopljen ugovor o radu, u skladu sa potpisanim ugovorom; pravo na godišnji odmor, otkazni rok i otpremninu; obaveza i odgovornost izvršavanja poslova za koje je sklopljen ugovor o radu, te druge obaveze i odgovornosti u vezi s tim poslovima (član 114.)

- n) se utvrdi da ugovori ne sadrže sve bitne stavove, te postupa li nadzirana ustanova i radnik pri utvrđivanju prava i obaveza radnika u skladu sa ugovorom (član 120.)
- o) se utvrdi da se ne vodi propisana pedagoška evidencija i dokumentacija, te evidencija i dokumentacija na području radnih odnosa u skladu sa zakonom i drugim propisom (član 120.)
- p) se utvrdi da je sastav, način imenovanja, odnosno izbora i trajanje mandata članova kolskog odbora ili drugoga kolegijalnog tijela koje upravlja nadziranom ustanovom (u daljem tekstu školski odbor) nije u skladu sa zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju i pravilima (član 137.)
- r) se utvrdi da je imenovanje direktora/ce nije provedeno na propisan način i u propisanome postupku (član 141., 142.)
- s) se utvrdi da direktor/ca ne ispunjava svoje dužnosti i obaveze (član 149.)
- t) se utvrdi da rad direktora i drugih tijela nadzirane ustanove nije u skladu s propisima i s godišnjim planom i programom rada, te da se odluke i drugi pojedinačni akti ne donose u skladu sa zakonom i drugim propisom, pravilima i drugim općim aktom (član 123., 142., 151., 155., 156. i 157.)
- u) se utvrdi da osnivanje i sastav stručnih i drugih tijela nadzirane ustanove nije u skladu sa zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju, pravilima i općim aktom (član 154., 156., 158., 159.)
- v) se utvrdi da se ne vodi uredsko poslovanje na propisan način (član 153.)

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u srednjoj školi, odnosno domu učenika/ca, novčanom kaznom od 1.000

do 2.000 KM. Odgovorno lice će se kazniti novčanom kaznom iz stav 1. ovog člana ako:

- a) ne rasporedi zaposlenika na poslove za koje je zasnovan radni odnos, te ga ne zaduži radnim obavezama u skladu s ugovorom o radu (član 149.)
- b) zaključi ugovor o radu sa nastavnikom suprotno propisanoj proceduri (član 149.)

Član 178.

(Kazne za lakše prekršaje srednje škole)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, odnosno dom učenika/ca ako:

- a) učenici/ce u toku dana imaju veći broj sati od broja sati utvrđenih ovim zakonom (član 44. ovog zakona)
- b) ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu i razvojni plan (član 48. ovog zakona)
- c) ne podnese izvještaj o uspjehu učenika/ca u učenju i vladanju na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine (član 49. ovog zakona)
- d) organizira nove oblike rada suprotno propisu (član 52. ovog zakona)
- e) ne vrši ocjenjivanje učenika/ ca u skladu sa propisom kojeg donosi ministar/ca (član 98. ovog zakona.)
- f) uputi učenika/cu da ponovi razred, a da o prigovoru na zaključnu ocjenu nije odlučilo nastavničko vijeće (član 100. u vezi sa članom 89. i 101. ovog zakona)
- g) ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (član 107. ovog zakona,)
- h) ne organizira ljekarski pregled uposlenika/ca srednje škole (član 117. ovog zakona),
- i) ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika/ca i stručnih saradnika/ca u skladu sa Pravilnikom (član 119. ovog zakona)
- j) onemogući nesmetano i potpuno obavljanje nadzora (član 136. ovog zakona)
- k) omogući političko djelovanje u srednjoj školi (član 5. ovog zakona)

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u srednjoj školi, odnosno domu učenika/ca, novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Član 179.

(Plaćanje novčanih kazni)

Novčane kazne izrečene za prekršaje iz člana 177 i 178 ovog Zakona izriču se i plaćaju u valuti Bosne i Hercegovine utvrđenoj zakonom o valuti, u Budžet Kantona, po srednjem kursu koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka Bosne i Hercegovine.

XXI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 180.

(Obaveze Vlade u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

(1) Vlada će na prijedlog Ministarstva, u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti:

- a) Pravilnik o sticanju i raspodjeli sredstava
- b) Odluku sa kriterijima za finansiranje srednjih škola

(2) Vlada će na prijedlog Ministarstva, u roku od 6 mjeseci uskladiti sve akte iz svoje nadležnosti sa odredbama ovog Zakona.

Član 181.

(Obaveze ministra/ce u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

(1) Ministar/ica će u roku od šest mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti bliže propise o:

- a) uvjetima za formiranje tripartitnog savjetodavnog vijeća, te nadležnostima i načinu njegovog rada (član 10. ovog zakona)
- b) osnivanju, radu eksperimentalne škole i proglašenju postojećih srednjih škola eksperimentalnim (član 52. ovog zakona)
- c) drugim oblicima obrazovno- odgojnog rada (član 52. ovog zakona)
- d) udžbenicima i nastavnim sredstvima (član 54. ovog zakona)
- e) etičkom kodeksu za uposlenike/ce (član 56. ovog zakona)
- f) napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika/ca (član 98. ovog zakona)
- g) kriterijima za bodovanje kandidata za prijem u radni odnos (član 116. ovog zakona)
- h) sadržaju sistematskog ljekarskog pregleda (član 119. ovog zakona)

- i) načinu vršenja stručnog nadzora i stručne pomoći (član 135. ovog zakona)
- j) izboru i radu školskog odbora, nadzornog odbora i direktora (član 138. i 140.)
- k) polaganju stručnog ispita sekretara/ica (član 153. ovog zakona)
- l) kriterije za proglašenje učenika generacije

(2) Ministar/ca će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti:

- a) nastavne planove i programe za sve vrste srednjih škola predviđene ovim zakonom (član 38. i 39. ovog zakona)
- b) propis o sticanju dopunskog obrazovanja za nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama (član 64. ovog zakona)
- c) pravilnik o sticanju V stepena obrazovanja i majstorskih zvanja za obrtnička zanimanja (član 66. ovog zakona.)
- d) pravilnik o inkluzivnom obrazovanju (član 75. ovog zakona)
- e) pravilnik o dodjeli pohvala, priznanja i nagrada za učenike/ce (član 108. ovog zakona).
- f) jedinstveni program rada za domove učenika/ca (član 165. ovog zakona)

(3) Do donošenja novih nastavnih planova i programa koristit će se postojeći nastavni planovi i programi.

(4) Ministar/ica će u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona uskladiti sve akte iz svoje nadležnosti sa njegovim odredbama.

(5) Prilikom donošenja svih akata koji tretiraju problematiku iz nadležnosti sindikata ministar/ica će provoditi konsultacije sa njihovim ovlaštenim predstavnicima.

Član 182.

(Obaveza škola u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

Srednje škole i domovi učenika/ca dužni su uskladiti pravila i druga akta sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 183.

(Obavezno srednje obrazovanje)

(1) Za sve učenike/ce do navršene njihove 18. godine života srednje obrazovanje u trajanju od dvije godine je obavezno.

(2) Obavezno srednje obrazovanje u trajanju od dvije godine započet će od školske 2013/2014. godine.

(3) Ministarstvo obrazovanja i nauke, u saradnji sa srednjim školama i relevantnom obrazovnom i drugom infrastrukturom, uradit će programe za sticanje odgovarajućeg zanimanja I i II stepena za učenike/ce koji/koje iz određenih razloga ne mogu završiti srednju školu u trajanju od tri odnosno četiri godine, što podrazumijeva i definiranje nove obrazovne nomenklature zanimanja za I i II stepen složenosti.

(4) Obavezuje se Ministarstvo da u Budžetu planira sredstva za realizaciju programa iz stava (3) ovog člana.

Član 184.

(Uposlenici/ce zatečeni/e na radu u srednjoj školi)

(1) Lica zatečena na poslovima nastavnika/ca praktične nastave u skladu sa važećim nastavnim planom i programom u školama za srednje stručno obrazovanje i obuku sa završenim IV stepenom obrazovanja, a koja na dan stupanja na snagu ovog Zakona imaju najmanje 20 godina radnog iskustva na tim poslovima, mogu i dalje izvoditi ovu nastavu.

(2) Lica zatečena na poslovima sekretara/ice škole sa završenim VII stepenom propisane stručne spreme, koja na dan stupanja na snagu imaju najmanje 20 godina radnog iskustva na pravnim poslovima, nisu obavezna polagati stručni ispit.

(3) Lica zatečena na poslovima sekretara/ice škole sa završenim IV i VI stepenom propisane stručne spreme, koja na dan stupanja na snagu imaju najmanje 20 godina radnog iskustva na ovim poslovima, mogu ostati na ovim poslovima.

(4) Lica zatečena zatečena na poslovima sekretara/ice škole sa završenim IV i VI stepenom propisane stručne spreme, koja na dan stupanja na snagu nemaju 20 godina radnog iskustva na ovim poslovima dužna su u roku od 5 godina steći propisanu stručnu spremu.

(5) Lica zatečena na poziciji direktora/ice srednje škole, nakon okončanja tekućeg mandata mogu biti imenovana na dužnost direktora/ice u istoj školi na još najviše jedan uzastopni mandat.

(6) Pripravnici/ce i lica koja izvode nastavu, a obavezna/e su polagati stručni ispit, odnosno pedagoško-psihološku i metodičko-didaktičku grupu predmeta, a koja su na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatečena na radu u srednjoj školi, okončat će svoje obaveze shodno odredbama ovog Zakona.

Član 185.

(Prestanak važenja Zakona)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona na području Kantona prestaje da važi Zakon o srednjoj školi ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" broj: 3/97 i 11/98) i sve odredbe

Zakona o osnovnom i općem srednjem odgoju i obrazovanju ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" broj:5/04) koje se odnose na opće srednje škole).

Član 186.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona", a primjenjivat će se od školske 2012/2013. godine.

Broj 01/01-02-1-369/12
21. juna 2012. godine
B i h a ć

Predsjedavajući Skupštine
Unsko-sanskog kantona
Admir Hadžipašić,
dipl. pravnik

S A D R Ž A J

444. Zakon o srednjem obrazovanju	793
--	------------

OBAVJEŠTENJE

Obavještavamo pravna i fizička lica, dosadašnje pretplatnike, kao i lica koja žele da se pretplate za "Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" za ovu i narednu godinu, da godišnja pretplata iznosi 200,00 KM sa porezom, a može se izvršiti na račun broj 1290079402494455 u korist budžeta USK-a, vrsta prihoda 722631, budžetska organizacija 2101001, identifikacijski broj 4263249630000.